

చెన్నపురి జాతీయనిధి దేహపరిశ్రమ వృత్తి సంఘమువారు మనవి చేయుచు మేమన్నను.

చెన్నపురి జాతీయనిధి కమిటీ పంతులు ఇండస్ట్రియల్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా, చెన్నపురి వారు రా. శ్రీ జి. సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యగారి వృత్త ప్రయత్నము వల్ల 1906 సంవత్సరమున ప్రాథమిక పాఠశాలను స్థాపించి, అధికారికముగా ప్రాథమిక పాఠశాలగా ప్రకటించి, అందుకు అవసరమగు భూమిని సేద్యము చేయుచున్నది. ఇది చాలా ముఖ్యమైన పనిగా భావించి, దానిని సమర్థించుటకు మనము ముందుగా జవాబుదారీ ప్రకటించుచున్నాము. ఇది ప్రజలకు మేలుగా ఉన్నది. గవర్నమెంటువారి సహాయము లేకుండా సాధారణ జనులకు ఈ విషయములో పాఠశాలను ప్రారంభించుట లేకపోయినచో తప్ప గవర్నమెంటువారి సహాయమును కోరుకు యుచుంటుంటున్నామని గానెదము.

ఈ విషయములలో ఇంగ్లీషువారు చేయుకృషి.
2. తమవలెనే మనము చేయు ఇతర జాతీయనిధి పాటు ప్రాథమిక పాఠశాలను స్థాపించుటకు ఇంగ్లీషువారు దీనిని ప్రోత్సహించుట వల్లనే మన దేశమున ప్రయోజనార్థమైన పాఠశాలలు ప్రారంభమయ్యెను. స్వతంత్ర పాఠశాలలు ప్రారంభమగు మంచి నిలుకడ స్థితిలో పెట్టుచున్నాము. ఎట్లనగా జాతీయ వ్యవహారిక దిపార్టుమెంటు వారివలన, ఇంగ్లీషువారి వ్యాపారపు బ్రష్టిలలో కొంత సహకారమును పొందుచున్నాము. అట్టి సహకారములలో కృషిచేయుచు సామాన్య వ్యవహారములను ప్రయత్నించుచు విశేషముగా కలిసి జాతీయ వ్యాపారమును ప్రోత్సహించుటకు దిపార్టుమెంటువారి వలన పెరిచారణ చేయుచున్నాము. తమవలె చేయుచున్న వలననున్న ఈ మొదలగు విషయములను చేయుదురు. ఈ కృషులను కలుపుకొని మనము చేయుచున్న పాఠశాలలను నిండికేలు నియమించుకొని, ఇట్టి కృషులను చేయుచున్న వ్యవస్థను జరపి జాతీయనిధి వారు ఆదేశించిన యుండెదము.

అమెరికాయువకులు, జపానీసువారు
జరుగు ప్రయత్నములు.

3. ఇండియా దేశపు దేశీయ వత్సర ప్రాతిపదికలవారు గవర్నమెంటువారికి ప్రార్థన చేసినందున, అమెరికాయువకులు, జపానీసు (యజ్ఞముగా జవాబు) వారు చేయుచున్న వ్యాపారము జరుగుట వల్లనే మన దేశమున మంచి తరుణమునందు తమ వ్యాపారమును కృషిలోకి తీసుకొనివచ్చి నాని ప్రాసేయించుచు. అమెరికాదేశపు కృషిచేయుట, ఇండియాదేశపు దేశీయ వత్సరమును ప్రతి భారతీయ నాని ఆవశ్యకతలనుచేటికి తీసుకొని, వానిని నిర్మించుచు, నుంకపు నియమానుసారము చక్కగ జదివి అందులో తమకు మిక్కిలి అనుకూలమైన వ్యాపారములను నిండుచుచున్నాడు.

4. శ్రీ గర్, ఎం. వి. వత్సరమునకు, 1890 సంవత్సరమునందు అమెరికాదేశమునందు ప్రతి ముగ్గురు వ్యక్తి 1085 డాలర్లని, 1912 సంవత్సరమునందు, అదేవిధమున 1965 డాలర్లని చెప్పియున్నాడు. రెండు శతాబ్దములకు ముందు అదేవిధమున వ్యక్తికి 55850 లక్షల డాలర్లు. అందులో అందుకు అనుకూలమైన వ్యాపారము కిమ్మకుగా నుండెనని. ఇప్పుడు వ్యక్తికి 840 యంతలు కాస్త అయియున్నది. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది (Census) అద్రవ్యము 18,880,000 లక్షల డాలర్ల లెక్క అయినది. 1904 సంవత్సరము మొదలు 1912 సంవత్సరమువరకు ద్రవ్యము 100 టికి 80 వంతుకు వృద్ధి అయినది.

5. ఇండియా దేశపు కొంత విశుద్ధిచర్యలలో కొంత సరకు అనగా అల్లినానూ, ఇతర వస్తువులు మింగా జీవవస్తువులు, తామ్రము, ఇతర వస్తువులు, వానిని సామానులు బొమ్మలు వగైరావిషయములలో ప్రయోజనమును చేందుచున్నది. అట్టివలెనే ఇప్పుడు దానికి మైన సామానులు యిండియా దేశపు వ్యాపారమునందు నుండుచున్నవి.

హిందూ దేశీయనిధి.

6. ఇప్పుడు మనము చేయుచున్నది. వర్షములు సరిగా జరిగినచేతను, దేశమునందున్న వస్తువులు చక్కగా

తెలియమిచేత మనము ముఖ్యధారముగ నుండు వ్యవసాయము దుర్బలముగా నున్నది. పంటలు మితముగనే పండుచున్నవి.

7. ఫలవృద్ధి కోరికను సంఘమువారు రెండవముగా భర్తవై ట్టికో దానిని క్రిందకనబరిచియుండు సంఖ్యలవలన మనము తెలిసికొనవచ్చును.

సం॥	సం॥	సం॥	సం॥
1908	రూ. 8485	1913	3850
1909	4881	1914	1185
1911	1936	1915	2220
1912	3819	1916	1445

8. బోర్డర్ ఆఫ్ డ్రెస్టర్స్ వారు సంఘముయొక్క ధనము కొందరి వంటివృత్తిలన చాలవృద్ధిమైనందుకు చింతిల్లెదరు. అయినను కొద్దివారి తీర్మానములయిన తరువాత వృద్ధిమైన విధములు జనులకు సరి ప్రయోజనముగా చేయబడును.

9. రాజోవు దీనిని పండుగ సమయమున ఘనముగా దలు ద్రవ్యపహారముచేసి యేకీభావమున సంఘమువారి నుంచి ప్రయత్నములను సఫలముగా జేయుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

కే. కృష్ణరావు,
(వెసిడెంటు)
అ. రంగసామి అయ్యంగార్,
సి. గోపాలమూసన్,
(1854) మానరె సైక్లిస్టు.

ముఖ్యగమనిక:—
ఇందుకు సంబంధించిన మజియార్ డ్రెస్టర్ ఇండియా వ్యాపారుల పంపి సేవన అందు ఇండస్ట్రియల్ అసోసియేషన్ ఫండు లెఖ కింద జనుకట్టలనిట్లు తెలుపప్రార్థించు.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126
(విజయవాడ) ఆటో డిల్ బహార్. (విజయవాడ) కాలిఫోర్నియా.

ఇప్పుటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరమగు మనోహరము. ఆటో-హోటెలు, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే నిద్రము చేయుచున్న కేవల పుష్పసారము.

నీ మనసునై కొన్ని దిండుపులు చిలుకరించినచో, మనోహరమగు మనోహర నిర్మలమరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల నీసాలలో నుండును.

చిన్న నైజా (అర (దాం)	నీసా L-3 రు 0-8-0
మధ్యస్థము నైజా L-1 (దాం	" " 0-12-0
పెద్ద నైజా 2 " "	" " 1-4-0
పెద్ద నైజా 4 " లెక 1/2 కొన్ను " "	" " 2-0-0

వి. వి. భర్తలు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

కలెల, పట్టుకలులందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులోను దొరకును. దీనిని ఆశీర్వాదుల నకలు పెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనుగోలుచు నీసానైజాను, కాల్చుచున్న ఆటో-దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో-దిల్ బహార్ ముక్కు నలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువపాటికి ప్రాసేవో అనాకిమ్మరుగుల మనోహరముగ ఉభయముగ పంపుదును.

హోటెలులలో: అంగ్లో-యిండియాన్ డ్రెస్ అందు కెవికర్ కంపెనీ సెం. 155, బాహ్యమునీటి వీధి, బొంబాయి.

పురాణము రూపము: మనోహర మనోహర కృష్ణా, వై. బాహ్యమునీటి, ముజాహి

జై గుభయము లేదు.

నైద్యరత్న చండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జై గుభయము

(1045)

వి వార కౌ మ ధ ము లు

మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములకు ఇండియా, బర్మా, సిలోన్ దేశములందును, స్వతంత్ర సంస్థానముల యందును అనేక జైగు గోసులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

జై గుభయము.

ప్రామాదిహానము 1 కొన్నులు బుడ్డి ౧-3 రు ౧-౦-౦	శతకౌముకుం 1 కొన్ను బుడ్డి ౧-3 రు ౦-౧౦-౦
డిట్ 8 " " ౦-౧౦-౦	డిట్ 1 " " ౦-౦-౦

కావేరింగు పోస్టజీషణ. కోరువాటి మాపెద్ద క్యాటెలా గుడితముగ మండుచును.

రెంటి విలాసము: "గుండ్డిట్" మదరాస్.

ఆయు ర్వేదాశ్రమం, జి. ఆచార్యన్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypoæmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested on

for descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the Andhra Patika be thi [669]

Erectruss (A. P. DEPTT) Sol Agency for the East, Batala (Punjab) India.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.

సెనేటు సభ.

నిన్నటినను సాయంత్రము 4-30 గంటలకు సెనేటు సభను ప్రారంభించి సెనేటు సభాసభాగి సిండికేటువారిచే నామోదించబడిన కొన్ని తీర్మానములను మరియు వారిచే పరిష్కరింపబడిన విశ్వవిద్యాలయపు చట్టములను, నిబంధనలను ఒక్కొక్క ప్రకరణమున సరికొచ్చి ఆంకితంబిరి—

19వది సభ్యులు సభకునిచ్చేసిరి. వైస్ చాన్సలరును జప్తిను ఒక్కొక్క గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

విద్యార్థి వేతనము.

44వ నిబంధనము క్రింద ప్రభుత్వమువారి యనుభూతితో యింగ్లండునందు చదువుకొనుటకై విద్యార్థి వేతనము గ్రాంటు చేయబడిన ఎన్. రామకృష్ణము ఎఫ్. ఆర్. ఎస్ గారికి, 1918-19 సం॥ సెనేటు సభవారిచే ఆంకితంబడిన బడ్జెటు నందు యా వ్యయముకై ఎట్టి ఏర్పాటును లేకపోయినను, విద్యార్థి వేతనము మరియు సంవత్సరము వారు పొందుచే యుండుననియు, అందులకు గాను 8375 రూ॥ కును కావలసి యుండుననియు ఆసామ్యున సెనేటు సభ్యులకు లెక్కనండి (Vacation Lectures account) క్షయపరచుట కనుమతి యియ్యవలయు నని తీర్మానము చేయబడింది. అప్పుడు సి. సి. రామస్వామయ్యగారిచే నామోదించబడి సభ వారిచే సంగీతంబయిడెను.

మాతన సభ్యులు.

గర్ భావన హోలండు కె. సి. ఎస్. వి. ఎస్. ఆర్. ఎస్; డి. స్టాన్ ఎమ్. ఎ. ఎల్. డి. ఎస్. యి. రంగనాథన్ ఎమ్. ఎ. ఎల్. డి. గారు అర్జు అందుకై యిచ్చుట వి. ఎస్. లక్ష్మణం కె. సి. ఎస్. వి. సి. ఎమ్ గారు వైద్య కాస్త్రమునందు ఆర్థి రీఫ్లెక్స్ గా నియమించ బడవల యని రెనెండు. ఎస్ బెన్జమిన్ గారిచే నామోదించబడి లిటిల్ పీపుగారిచే నామోదించబడి సభ వారిచే ఆంకితంబయిడెను.

హాజరు జప్తి అవసరము లేదు.

పిమ్మట వెక్కుమంది యింగ్లీషు విద్యార్థులను విద్యార్థి, శిరోమణి పరిశీలన చదువు విద్యార్థులను హాజరు జప్తి (అట్రెండెన్స్ సర్టిఫికేట్) అవసరము లేకుండు పరి తుకు బోర్డునుకుని యింగ్లీషులయిన కె. రామలి మిన నగారు ప్రతిపాదించిరి. జి. పి. నాథేశ్వరగారిచే నామోదించ బడి సభ వారిచే ఆంకితంబయిడిరి.

పరిశీలనమును తేదికి మార్చబడుట

వి. ఎ. పరిశీ 1919 సం॥ ఏప్రిలు నెల 7-వ తేది సోమ వారమునాడును, వి. ఎ (పార్టు 1) వి. ఎ. (ఆనర్సు) బ్రిలియె పరి పరిశీలన 1919 సం॥ ఏప్రిలు 9-వ తేది గురువారమునా డును, వి. ఎ (ఆనర్సు) కడపకు పరిశీలన 1919 సం॥ మార్చి నెల 24-వ తేది సోమ వారమునాడును, ఎఫ్. ఏ. వి. ఏ డిగ్రీ పరిశీలన 1919 సం॥ మార్చి 24-వ తేది సోమవారమునా డును, జరుపుటకు సభ వారిచే తీర్మానింపబడినది.

విద్యార్థి శిరోమణి పరిశీలన

విద్యార్థి శిరోమణి పరిశీలన గురించిన నిబంధనల యందు గావించిన వెక్కుమార్పులు ఎస్. కృష్ణస్వామికాస్త్రీ గారిచే ప్రతిపాదించబడి, వెంకటరంగ రావు గారిచే నామో దించబడి సభ వారిచే ఆంకితంబయిడిరి.

“విద్యార్థి శిరోమణి పరిశీలన హాజరు గోరువారు పరి తుకు ప్రార్థనము చేసింబరు 10 వ తేదిలోపు, తనకు భాగ్యుల ను పంపుకొనవలయును.” అనువాక్యము విద్యార్థి శిరోమణి పరి శీలనకు సంబంధించిన 26 (ఎ) నిబంధనకు జేర్చవలయునని కె. శ్రీనివాసయ్యగారిచే ప్రతిపాదించబడి, సి. పి. రామస్వామయ్యగారిచే నామోదించబడి సభ వారిచే ఆంకితంబయి డెను.

ఎమ్. ఎ. డిగ్రీ పరిశీ.

ఎమ్. ఎ. డిగ్రీ నూతన నిబంధనలలో 210 (ఎ) నిబంధన యందు “మాడు సంవత్సరము”కు మారుగా “రెండు సంవత్స రములు” అనుమాటలు చేర్చవలయునని ఇ. ఎమ్. మెక్స్సె గారు ప్రతిపాదించి, ఆతరువాత గారామోదించిరి.

కె. వి. రంగస్వామయ్యగారు. “210 (ఎ) నిబంధన యందు” “ఎడిగ్రీ” అను మాటలకు తరువాత “యాచిక్స్ విద్యాలయపు ఇంగ్లీషు పరిశీలనకు కృతార్థత జేంది 5 సంవత్సరముల వరకు” అనుమాటలను చేర్చవలయు నని నొక సవరణ ప్రతిపాదించిరి. ఆ సవరణకు ఆతరువాత ప్రతిపాదించుక మాట్లాడిరి. సవరణవోలునకు జేయబడి ఒడి పోయెను.

అసలు తీర్మానము ఆతరువాతే నామోదించబడి యంగీకరింపబడినది.

(ii) “ఇంగ్లీషు పరిశీలనకు కృతార్థతయైన తేది నుండి 5 సంవత్సరములయిన వరకు వి. ఎ. పరిశీలనకు కృతార్థతయైనవారు 25 రూ॥ కును రుసుమును చెల్లించి ఎమ్. ఎ. డిగ్రీ పరిశీలన పొరచ్చును.” అనుమాటలను కూడ ఆ నిబంధనాసంకరము చేర్చవలయునని, రెనెండు యి. ఎమ్ మెక్స్సె గారు ప్రతిపాదించి లిటిల్ పీపుగారు నామోదించిరి.

కె. వి. రంగస్వామయ్యగారు “అస్సా సమం” అను మాట తరువాత. “20వ నిబంధన క్రింద వి. ఎ. డిగ్రీ పరిశీలన చేయబడిన వారిలో సహా” అనుమాటలు చేర్చవలయునని ఒక సవరణ నుపపాదించి పిమ్మట సభ్యులు కొంతమంది ప్రతి పాదించుక మాట్లాడినందున దాని నుపసంహరించి కొనిరి.

అసలు తీర్మానము నోటునకు జేయబడి ఆంకితంబయి డెను.

(iii) 210 (బి) ప్రార్థనను నిబంధన క్రింద వి. ఎ. (ఆనర్సు) డిగ్రీ పరిశీలన కాబులో ఎమ్. ఎ. డిగ్రీ అర్జు అను స్వార్థము ఇంగ్లీషు పరిశీలనకు కృతార్థత జేందిన అయిన సంక త్సరముల వరకు యింగ్లీషు పరిశీలన అవసరము లేకయే 25 రూ॥ కును రుసుము చెల్లించి ఎమ్. ఎ. డిగ్రీ పరిశీలన అని మెక్స్సె గారు రుపపాదించిరి. లిటిల్ పీపుగారు నామోదించిరి. సభ వారిచే ఆంకితంబయిడిరి.

పరిష్కరింపబడిన విశ్వవిద్యాలయపు నిబంధనల పిమ్మట సభ వారు విశ్వవిద్యాలయపు పరిష్కరింపబడిన నిబంధనల ప్రక ణందలి ఒక్కొక్క ప్రకరణమును సరిచూచి ఆంకితంబయి డొచ్చిరి. నేటిదిను మూడవ ప్రకరణ మధ్యవర్తకుని నిబం ధనల ఆంకితంబయిరి. ఇ తటిలో విద్యార్థికి దీక్షణ లారి పోయినందున తిరిగి నేటిదిను మధ్యాహ్నము 3-30 గంటల వరకు సభ నిలిపివేయబడినది.

డాక్టరు పరిదరాజులుగారి కేసు.

నవంబరు 5 వ తేదికి వాయిదా జేయబడుట.

డాక్టరు పరిదరాజులు నాయకుగారిమీద దొరతనము వారు తెచ్చిన కేసు నిన్నటిదిను మధురలో విచారణ కాబడి యుండవలసింది. ప్రస్తుతము డాక్టరుగారి కుటుంబసభ్యులను బట్టి కొంత కాలమువరకు విచారణ ఆపుటల చేయవలయునని డాక్టరుగారి వ్యాయవాది బాధిస్తు ఆర్. ఎస్. నాయకు గారు జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారిని ప్రార్థించిరి. దొరతనము వారి వ్యాయవాది వాయిదాజేయమన నేమియు అభ్యంతర మెట్లేదు. మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రార్థన సంగీరించి నవంబరు 5 వ తేదికి వాయిదాజేసిరి.

పాటుమాలు గ జెటి.

ప్రతికాధిపతులు అనిలిసెంటుగారిని కుమారణ కొడుకు. బొంబాయి హైకోర్టునందు చాలకాలము శ్వాసమున్ను గనుండి ప్రస్తుతము పార్ల మెంటునందు సభ్యులుగా నున్న గర్ బాను బార్డయినుగారు అనిలి సెంటు గారు హిందూదేశము నందు రాజ్యద్రాహిణులు చేయుచున్నందున మదరాసు గవ ర్నరుగారు ఆమెను నిర్బంధవాసమున కంపిరినియు, అనిలి సెం టు గారు తమ నిర్బంధమును రద్దుచేయగోరుచు హైకోర్టునందు దరఖాస్తు జేల్లొకొనగా, శ్వాసమున్ను దానిని నిరాక రించి గవర్నరుగారి యుత్తరవును భూమిపరి రని తేనిపోని గంగతుల కొన్నిటిని ఆమెమీద నిరూపించును లండను నగ రమున ప్రకటించబడుచున్న పాటుమాలు గ జెటి అను ముద్రనిర్ణ ప్తకయందు గతసంవత్సరము నవంబరు 14-వ తేది నా డొక వ్యాసమును వ్రాసిరి.

అనిలిసెంటుగారి పక్షమున మేజరు గ్రానాము పోలు గారు గర్ బాను బార్డయినుగారి వ్యాసములోని సంగతులు సర్వాబద్ధములనియు, నిరాకారము లనియు నిరూపించుచు, పాటుమాలు గ జెటి ప్రతికాధిపతి బార్డయినుగారిమీదను పడునైదుజేల రూపాయలకు మానవ్యమునకై దావా నొక దానిని తెచ్చిరి.

ప్రతికాధిపతులు వ్యాసములోని సంగతులు అబద్ధములని ఒప్పకొని, అట్టివానిని ప్రకటించినందుకు చింతిలును అని లిసెంటుగారిని కుమారణ కొడుక. అనిలిసెంటుగారు ప్రతికాధి పతుల కుమారణ సంగీరించి వారిమీద తెచ్చిన దావాను రద్దుచేసికొనిరి.

మ. రా. శ్రీ ప్రొద్దుటూరు డిస్ట్రిక్టు మునసిఫుకోర్టు వారిసముఖానకు.

వాదలు:—1 జయం వెంకటసుబ్బయ్య 85 సం॥ తండ్రిపేరు నుబ్బయ్య.

2. వెద్రవెంకటసుబ్బయ్య 80 సం॥ వైశ్యకులం వ్యా పారం సాకిక్ ప్రొద్దుటూరు.

ప్రతివాది:—అయ్యలూరు శరభయ్య కుమారుడు రావ య్య 85 సంవత్సరములు. చలిజతులం జరాయిలి సాకిక్ జంగాలపల్లె జంబుల మధురాలూకా.

ఇందుగల్గి తెలియజేయడ మేరకు ప్రతివాదియొర రావయ్య అను నీవైన వైశ్యవాదము వైశ్యులలో జవిలి బాబకు రూ 164-5-10 మొత్తమునకు గాను సెంటరు దాఖ లుచేయబడి యన్నదన్ని సదరు సెంటరు విచారణకు గాను 15-11-18 తేదికి వాయిదాపడియున్నదన్ని సదరు వాయి దాకు నీవు హాజరు గానియెడల సదరు సెంటరు ఖర్చులతో నీవకోతుమందు వాదులకు డిక్రియవ్వబడునని ఖండితముగా తెలియజేయడమైనది.

(1858) సి. మాయవదన రావు ప్రొద్దుటూరు 25-10-18 వకీలు.

నోటీసు

తెనాలి పి. డి. ము. కోర్టులో అసలు 201 ఆఫ్ 17 సెంటరున వెద్రవూడి కాలగస్తుకు జేవాభిప్రాయం వెంకటసుబ్బయ్య ప్రానోటునబట్టి రు 122-6-0 లకు వైశ్యాం యిలకా వధిర తాలూకా దెందుకూరు కాలగస్తుకు చెన్నపాటి పాపయ్య మీద దావా దాఖలు చేసినాడు. అది 18-11-18 వాయిదా అయి యున్నది.

లక్ష్మరాజు రామకృష్ణయ్య (1857) వకీలు.

నోటీసు.

ఇందువలన సకలమైన వాటి తెలియ జేయున దేమనగా:— (1855)

వెజవాడలో శేట్ల మెనస్సు ఎస్. ఎం. అబ్దుల్ కరీం బేగ్ అందునన్న అనే కంపెనీలో నేను భాగస్వామిగా నుంటిని. ఇప్పుడు ఆ కంపెనీ డిస్సాల్వ్ కాబడినందు 22-10-18 తేది నుంచి “మెనస్సు ఎస్. ఎం. అబ్దుల్ కరీం బేగ్ అందు నన్” అను కంపెనీ నేమన వ్యాపారము చేయరాదు. నాతో వ్యాపారము జరుగదలచినవారు స దరు ఆదేశము ప్రకారము ఉత్తములు వ్రాయవలయును.

వెజవాడ 28-10-18 } సావాగరు మహాస్వయం అసలు బేగ్.

స్వదేశ విస్మృతులు

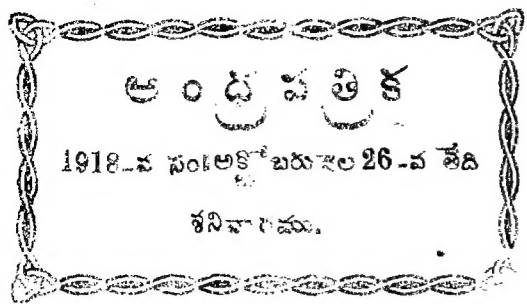
స్వదేశమును రుచికరము బలకరము. ఆంధ్రదేశమున ఆంధ్రులకోరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినది. చక్కెరవి పోను 1-కి రు. 0-10-0 చప్పనివి పిల్లలకు కోగుల మపయోగించునవి పోను 0-12-0 అల్లంవి పోను 1-కి 0-12-0 బాదంవి పోను 1-కి 0-14-0 వామ్మవి పోను 1-కి 0-10-0 ముదిరి కావలయునని కోరినయెడల బదురకములు కలిపి, 1 పోను బిస్కెట్లు రు. 1-8-0 లకు పి. పి. గా సంపాదించు. మొత్తముగా కోనువారికి నుంచి కమిషను ఇవ్వబడును. అరదా తపాలబిల్లును పంపినవారికి క్యాటలాగు పంపుచును. స్వదేశ సామానుల అంగడి 507 నెం. 25, రంగనాథులపేట, నెల్లూరు.

మదరాసు అందు సదరకము రాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు.

ఇప్పుడు ధర్మవరమునుంచి పాకాలకు 7-గం 35-ని బయలుదేరు నటువంటి మిక్సెడ్ మెయిల్ బ్రెయిన్ ఇకముందు 8-గం 5-నిమిషములకు బయలుదేరును. కురుబలకోటవరకు వుండు స్టేష నులకు బండి మామూలు కాలమునకు కొంచము అతిక్రమించిపోవును. అయితే కురుబలకోటకు మా త్రము మామూలు కాలమునకే జేరును.

శిలాశాసనములు

మదరాసు రాజధానియందలి శిలాశాసన కరిశోధక శాఖవారి 1917-18 సంవత్సరపు కార్య నివేదికము మా కార్యాలయము జేరినది. వీరు గావించిన కార్యక్రమములు సంతృప్తికరముగ నున్నది. వీరు కరిగొనిన శిలాశాసనములు గత వత్సరమున 668 యిండ్లగా, ఈ వత్సరమున వాని సంఖ్య 876 లకును వృద్ధిజెందుట సంతోష దాయకము. వీరి సంవత్సరమున నేడు మాసములు వివిధ ప్రదేశములకు కరిశోధనార్థము జోయి యించుమించు 420 వల్లెటూళ్లను కరిశీలింపిరి. ఇంతవరకును సుబోధములు గాకుండిన దక్షిణ ఇండియాలోని బ్రాహ్మీ గుహశాసనములను రామకృష్ణాద చందాగారు పరిశోధించుచున్నారు. వీరి క్రయత్న ఫలిత ప్రకటనమునకై ఆతురతతో కరిగొనుచున్నాము. తిరుచనాపల్లి వద్దనన్న కొన్ని కలవలిఖిత ఫలకములు నూతనముగ లభించినవి. ఆంధ్రరాజుల వాణము ఉత్కల ప్రదేశమున రంభవరకును వ్యాపించిన దని దృఢపరచుకొన్ని నిదర్శనములు గంజాము మండలమున వీరికి చేకూరినవి. ఆంధ్రమండలములయందును, ఇతర ప్రదేశములయందును లభ్యములయిన శిలా శాసనాదుల మూలమున ఆంధ్రదేశచారిత్రాంశము లనేకములు మనకు దెలియుచున్నవి. అందు కొన్ని ప్రధానవిషయముల నీట వివరించెదము.

తూర్పుచాళుక్య వంశస్థుల గూర్చి అనేకాంశముల దెలుపు మూడు తానుఫలకములు వీరికి వత్సరమున దొరికినవి. అం దొకటి ప్రథమ జయసింహుని గూర్చియు, మరెయ్యిటి ప్రథమచాళుక్య భీముని గూర్చియు, మూడవది సర్వలోకాశ్రయ విష్ణువర్ధను డను నామాంతరము గల శక్తివర్ధను గూర్చియు దెలుపుచున్నవి. అందు ప్రథమ ఫలకమున ప్రథమజయసింహుడు కొంబట్టు అను గ్రామమును కుక్కనూరు గ్రామవాసి యగు నొకనికి దానముగ నొసంగినట్లు తెలియుచున్నది. కొంబట్టు సమావముననున్న గ్రామము వైట్లూరు అని ఇందు లిఖితమై యుండుటచే కది గుంటూరుమండలమునందలి రేపల్లె తాలూకాలోని వైట్లూరు గ్రామమనియు, కొంబట్టు ఆ తాలూకాలోనే యున్న కోనులి గ్రామమనియు యూహించవలసినవచ్చుచున్నది. ఇక చాళుక్య భీమునకు సంబంధించిన ఫలకము దెలుపు విషయములకును డాక్టరు ఫ్లీటు గారు తెలిపిన అంశములకును కొంతవ్యత్యాసము గాన వచ్చుచున్నది. ఫ్లీటుగారు ప్రథమజయసింహుని పరిపాలనా కాలమునెంతి ముప్పది వత్సరములని అభిప్రాయపడి యుండగా, ఈ శాసనమున నది ముప్పది నూడు వత్సరములైనట్లు తెలియుచున్నది. రెండవ విజయాదిత్యుడు 44 వత్సరములు రాజ్యముచేసెనని ఈ శిలాశాసనము నుడుపుచుండ, డాక్టరు ఫ్లీటుగారిందులకు 40 వత్సరములే యున్నవని ప్రాసించున్నారు. ఈతడు తన సోదరుడగు భీమచాళుక్యుడు వెంగిదేశము నాక్రమింపగా, అతని, అతనికి సహాయముగ వచ్చిన దక్షిణగంగనైవ్యమును కూడ

కరాజయము నొందించె నని యందుమూలమున తెలియుచున్నది. మూడవ విజయాదిత్యుడు గంగ వంశస్థులతో సమర మొనర్చునపుడు మంగి యను నాతని అంతము నొందించి, కృష్ణుని ఓడించె నని డాక్టరు ఫ్లీటుగారు వ్రాసిన వాక్యముల నిది సమర్థించుచున్నది. వీరి నందఱిని గూర్చి దెలిపిన పిమ్మట చాళుక్య భీముని గురించి ఈ ఫలక మనేక విషయముల నెరుకపరచుచున్నది. ఈతడు కృష్ణ వల్లభుని జయించె ననియు, క్రీ. త. 892 వత్సరమున రాజ్యాభిషిక్తు డాయెననియు తెలియుచున్నది. ఆ తిల్లి గ్రామములోని రెండు ప్రదేశముల నీత డొక సంగీత ప్రావీణ్యురాలికి బహుమానముగ నొసంగెను. ఈ వంశస్థులకు సంబంధించిన మరి రెండు శాసనములు బెహవా వద్దను, ఘంటసాలవద్దను లభించినవి. ఇందులో మొదటిది విష్ణువర్ధనుని రాజ్యము ప్రారంభమైన 17-వ వత్సరమునకు జెందియున్నది ఇందు యీతడు విక్రమాదిత్యుని పుత్రుడని దెలుపబడియున్నది. ఈతడు ఇంద్రకీల పర్వతముపై నున్న సార్వభౌమాలయము నెడల నధికాభిమానము కలవాడు. ఘంటసాలలోని ఫలకము చదువుటకు వీలు లేనట్టి స్థితియందుండుటచే, అందు పేర్కొనబడిన విష్ణువర్ధను డెవరో నిరూపించుట కష్టసాధ్యము. శక్తివర్ధను గూర్చి దెలుపు శాసనము మిగుల శిథిలమై యుండుటచే, అందలి వివరము లన్నిటిని గ్రహించుటకు సాధ్యము కాకున్నది. కాని మూడవ విజయాదిత్యుడు మంగి యను నాతని శిరఃఖండనము గావించె నని యందుమూలమున కూడ తెలియుచున్నది. చాళుక్య భీముని పుత్రుడు విరాజపురమువద్ద నొక విజయ ప్రభమును నిర్మించెను. దా నార్జవుడు మూడు వత్సరములు మాత్రమే రాజ్యము చేసెనట. ప్రథమకులత్తుంగుని అనంతరము 27 వత్సరములవరకు “చంద్రుడు లేని రాత్రివలె ఆంధ్రదేశము రాజు లేక యుండ” నని యొక ఫలకమువలన దెలియుచున్నది. ఈతని కుమారు డగు శక్తివర్ధ అను నాతడు బాల్యముననే చోళవంశస్థులను యుద్ధమున పరాజితుల గావించెనని తెలియుచున్నది. ఈ వంశస్థులను గురించి యిక నొక శిలాశాసనము మాత్రము విశాఖకట్టణ మండలమునందలి రామకృష్ణమున దొరికినది. ఇది సర్వలోకేశ్వర విష్ణువర్ధనుని కాలమునకు జెందియున్నది. ఈతనికి రాజమార్గాండు డనియు, ముమ్మిడిభీము డనియు బిరుదములు కూడ గలవు. ముమ్మిడి భీముడు విమలాదిత్యుడని మనకు దెలిసియే యున్నది. ఈ విమలాదిత్యుడు జెయినచుతము నవలంబించె ననియు, యీతని వంశస్థులలో ననేకులు జెయిన మతాభిమానము కలవారేయనియు మనకు తెలియుచున్నది. కుబ్జవిష్ణువర్ధనుడు I విజయవాడవద్ద నున్న యొక గ్రామమును జెయినల కొసంగెనట. జెయిన దేవాలయములకు అమ్మ II అనేక దానముల జేసెను.

విజయనగర సామ్రాజ్యాధీశుల గూర్చి అనేక నూతన విషయములు మనకు దెలియుచున్నవి. చిలుముత్తూరువద్ద చెరువులోని ముడికినీరు పోవుట కేర్పరుపబడిన గట్టునకు అంటియున్న యొక శిలా ఫలకము అతి ప్రాచీనమైనది. ఇది మొదటి బుక్కరాయని కాలము వాటిది. ఈగ్రామము అనంతపురమండలములోని హిందూపురము తాలూకాయందున్నది. ‘మహాక్షధాన’ ఇరుగప్ప వడయ యను నాతడు చెలుముత్తూరు వద్ద రాజ్యపాలనము గావించుచుండె ననియు, యీతడు జెయిన మత్తనుడనియు, విజయనగరము వద్ద నొక జెయిన దేవాలయము నితడు కట్టించె

ననియు, ఇందు మూలమున మనకు తెలియుచున్నది. రెండవ హరిహరుని పుత్రుడగు రెండవ బుక్కరాయల గూర్చి తెలుపు రెండు అధారములు గానవచ్చుచున్నవి. ఇందులో నొకటి మహామండలేశ్వరుడని బిరుదముతో నీతడు ప్రభువంశమువలెను ఏలుచున్నట్లు దెలుపుచుండినను, ఆ కాలమున నాతడు తన తండ్రిక్రింద నొక రాజప్రతినిధిగ మాత్రమే యుండె నని మనము గ్రహింపవలెను. ద్రావిడభాషయందు దీతని గురించి దెలుపు రెండు లిఖితఫలకము లున్నవి. అం దొక దానియందు తిరువాండరు కోయిలలోని సభయందు 4,000 యింది సభ్యు లుండుటచే, కార్తీనిర్వహణమున కది అతి అనుకూలముగ నుండె నని తెలుపుచున్నది. ఈ సభా స్వభావమును గూర్చి యేమియు అందు తెలుపబడ లేదు. రెండవ దేవరాయని గూర్చి అయిదు ద్రావిడ నిదర్శనములు గలవు. వీనివలన ఆ కాలపు స్థితిని గొంతవరకు గ్రహింపవచ్చును. రాజోద్యోగులు తమపై అవ్యాయముగ వన్నుల విధించి బాధించుచుండి రనియు, అందు మూలమున తాము కన్నుల చెల్లించ మనియు, చెల్లించిన వారిని అంతము నొందింపవలయుననియు వలంగి. ఇడంగి శాఖవారిొక తీర్మానము గావించి రు యిది దెలుపుచున్నది. ఇందుమూలమున నాకామున ప్రజాభిప్రాయ ప్రాబల్యమును, రాజకీయోద్యోగుల కార్యనిర్వహణస్వభావమును మనకు దెలియుచున్నది. సాళువవంశస్థు డగు నరసింగ మహారాయలను గూర్చి దెలుపు రెండు నిదర్శనములు గలవు. ఈతనికి గజపతి మిండ్ డనియు, గాయిగోవాల అనియు బిరుదములు గలవు. ఇందు మొదటి నిదర్శనము ఈతనికి గజపతివంశస్థులతో జరిగిన సమరమున లభించిన విజయమువలన నొసంగబడినట్లు లోచనుచున్నది. మల్లికార్జున రాయల కాలమున గజపతి వంశస్థు డగు కపిలేశ్వరుడు విజయనగరముపై దాడివేడవనట్లును, సాళువ నరసింగు డాతని యెదిరించి, పారదోలినట్లును మన మెరింగిన విషయమే! ఈ కాలమునకు సంబంధించిన మరెయ్యి శిలాఫలకమువలన, ప్రజలు పన్నుల భారమును భరింపలేక దేశమును వీడిపోవలసి వచ్చినదనియు, అందుచే మరలవచ్చులు యథాప్రకారముగ నుండునట్లు శాసించబడినదనియు తెలియుచున్నది. తరువాత ఇమ్మడి సరసింహుడు చేర, చోళ, పాండ్య, వల్లల రాజులకు తన పరాక్రమముచే భీతిని గొలుపుచు, ఒక్కలోని బల్లెపై యుండెనని రెండు శిలాశాసనములయందు గానవగుచున్నది. కృష్ణరాయల విజయముల గూర్చి తంజావూరు మండలమున రెండు నిదర్శనములు లభ్యములైనవి. ఈతడు శివ, విష్ణు దేవాలయములకు 10,000 వరకుల నొసంగి యుండెను. ఆక్కంటు ఉద్యోగియగు తిమ్మర్పును గూర్చి యిందు దెలుపబడియున్నది. అత్యంత రాయలు సుల్తాను నైవ్యము భ్యసము గావించి, సింహాశమునండి కప్పుము గైకొనుచు, నవకోటి నారాయణు డని పేర్కొనెనని యుండెను. ఇందు మూలమున నీతని యుద్ధకౌశలమును, భామిని, గజపతి వంశస్థులతో నీతనికి గల సంబంధములను వెల్లడియగుచున్నవి. ఇట్టి విషయములనేకము లీ విజయనగర రాజుల గూర్చి తెలియుచున్నను, గ్రంథవిస్తరితము చేసి వీనిని పేర్కొనుట దుస్సాధ్య మగుచున్నది.

నెల్లూరు, కళింగపట్టణముల మధ్య నున్న ప్రదేశము నొక చోళవంశస్థుడు పాలించుచుండెనని యొక రాగి ఫలకము నిల దెలియుచున్నది. ఈ వంశమునా డగు శంభు చోడుడు పితాపురము

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల!!

దీపావళిపండుగ!

(18:5)

ఆంధ్రులందరూను తమ శక్తివంచన లేక పండుగదివసమున బందరుజాతీయకళాశాలకు కానుకల సమర్పించి, ఆంధ్రమాతను పూజించు బ్రాధీతులు.

వద్ద తన శత్రువుల నోడంచె నని యిందుమూలమున తెలియచున్నది. ఈతడనేకాగ్రహారముల దానముచేసి పేరుగాంచి యుండెను. అక్కన్న, మాదన్నగార్లను గురించి యొక శిలాశాసనము కొన్ని సూత్రాంశముల దెలుపుచున్నది. ఇంక ననేక ఆంధ్రచరిత్రాంశములు దొరకుచున్నవని యిందు మూలమున వ్యక్తమగుచున్నది. ఈ విషయమున ఆంధ్రులు కూడ బాగుగ కృషి సలిపి, ఆంధ్రుల ప్రాచీనాస్మిత్యమును లోకమున కెరుక పరుప ప్రయత్నించు టవ్యవసరము.

విల్పనుగారి ప్రత్యుత్తరము

జర్మను ప్రజలు సంధి నభిలషించుచుండి రనియు, జర్మను పాలనాయంత్రమున మార్పులు జరుగుచున్న వనియు, కాని ఇంకను సైనికపక్షము వారి యధికారము సంపూర్ణముగ నామమాత్ర మైన కాని శాశ్వతశాంతి చేకూరుట దుర్లభ మనియు నిన్నటి దినమున ప్రాసియుంటిమి. జర్మను ఛాన్సలరు ప్రజాపక్షమున దెలిపిన సంధి సూచన లకు విల్పనుగారి రొసంగిన ప్రత్యుత్తర మంతయు యుక్తియుక్తముగను, అమోదదాయకము గ ను యున్నది. విల్పనుగారు నిర్వచించిన సంధిసూత్ర ములకు తా మంగీకరించుచుంటిమనియు, విపుల విషయచర్చ కవకాశము కల్పించవలయు ననియు జర్మనులు నుడివిన వాక్యములు సందర్భములగ నే యున్నవని అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాధ్యక్షుడంగీ కరించెను. ఈ సూచన లింతవరకును జర్మను ఘాతుకకృత్యముల కుత్తరవాదు లగు వారినుండి గాక, ప్రజాపక్షమున నున్న మంత్రుల వద్దనుండి వచ్చుట సంతుష్టికరమని ఆతడు దెలిపియుండెను. సముద్రముమీదను, భూమిమీదను గ వింకబడు సంగ్రామమున నాగిరికసమృతములగు విధానముల నవలంబించెద మని జర్మనులు వాదన మొనర్చి యుండిరి. కావున, శాంతిసమస్య గూర్చి యో చించు టవసరమను అభిప్రాయమును విల్పనుగారు వెల్లడించి యుండిరి. ఈ సమస్య నిర్ణయమునకు మిత్రమండలివారిలో నతడు యోచించి, వారి అభిప్రాయమును కూడ నైకొను టగత్యము. జర్మనీదేశము మరల తన సైనికబలమును విజృంభింపజేసి, సంగ్రామమును తీరిగి ప్రారంభించుట చుట కెట్టి అవకాశము లేకుండగ చేయుటకు వలయు నిబంధనములను విధించుట మిత్రమండలి వారి ధర్మము. ఈ విషయముల నిన్నిటిని మిత్ర మండలివారికి బంపి, సంధినియమముల గూర్చి ఆయా దేశముల సైనికాధ్యనిర్వాహకుల అభిప్రాయమును తెలియజేయవలయునని విల్పనుగారు కోరియుండిరి. జర్మనులు కష్టపటభవములతో వర్తింపక, మానవపూర్వకముగ శాంతిస్థాపనము నభిలషించునడల మిత్రమండలివారి సంధినిబంధన ముల కది అంగీకరింపక తప్పును. కాని యిట్లున్న జర్మనుల సద్భావము గూర్చి ప్రపంచమున కింత కును అవిశ్వాసమే ప్రబలముగ నున్నది. విల్పను గారు తెలిపియుట జర్మనీలో నిశ్చయ జరుగు

చున్న రాజకీయపుమాపు లెంత ప్రాధాన్యములగు నున్నను, జర్మను ప్రజలకు బాధ్యతగల ప్రభుత్వము నిర్మితము గానట్లే తోచుచున్నది. ఇందు మూలమున అధికార మింకను ప్రస్తుత సైనిక పక్షమువారి హస్తములయందే ఘనీభవించి యున్నట్లు స్పష్టించుట సహజము. ప్రజాపక్షప్రస్తుత సంగ్రామము సంతము నొందింపవలయు ననెడి అభిలాష యంతగాధముగ నున్నన, ఈ సైనికాధికారు లీ ప్రజాభిప్రాయమును కృణీరించి, తమ యిచ్చవచ్చినట్లు వర్తించుట తథ్యము. కావున యిదివరకు జర్మనుదేశ పాలనమునకును, సంగ్రామ నిర్వహణమునకును ఉత్తరవాదు లగు వారు కడచ్యుతు లగుట శాంతి కల్పకరము. ఈ విధముగ వర్తించెద నని జర్మనీ దేశము విజర్మనుగ అంగీకారము నొసంగి, మిత్రమండలివారి సూచనల నంగీకరించు టవసరము. ఆ సమయము త్వరలో రానైయున్న దని మిత్రమండలి వారి విజయములే చెప్పక చెప్పుచున్నవి.

గ్రామకోర్టులు

గ్రామములందలి చిన్న తగాదాలను పరిష్కరించుటకు పూర్వము మన దేశమునందుండిన యేర్పాటు లిప్పుడు లేవు. పాలకు లాలోచనమును గుర్తించి కొన్ని యేర్పాటులను చేసిరి. కాని వారితవరకును కార్యావసరములకు తుల్యతన ప్రక్రియను చేసి యుండ లేదు. గ్రామములందలి స్వల్పతగాదాల పరిష్కారముకొరకు గ్రామకోర్టులను బెంచికోర్టులను ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. కాని వానికి శాసనాధారము లేకపోవుట వలన ప్రజలు వానివలన పొందవలసినంత లాభమును పొందలేకున్నారు. గ్రామకోర్టులకు సంబంధించిన విల్లు నొకదానిని మన రాష్ట్రపాలకులు శాసన సభ యందు ప్రవేశపెట్టిరి. దానివలన పంచాయతీకోర్టుల నిర్మాణమునందు గల లోపములు కొంతవరకు తీరగలవల ప్రజలు విశ్వసించుచున్నారు. పాలకులు ప్రకటించిన మన రాజధాని యందలి గ్రామకోర్టుల వ్యవహార యుద్ధాంతము సంతృప్తికరముగ లేదు. రాజధానియందలి బెంచికోర్టులు ప్రజానుకూలముగ లేవని వారాక్యాటు జల్లా కలెక్టరుగారి రిపోర్టువారికి. రైతాంగమునకు గ్రామమునసబులందు విశ్వాసములేకపోవుట వలన గ్రామమునసబుకోర్టులంత ప్రయోజనకరముగ లేవని గ్రామవ్యవహారికక్షులకు తెలిసియే యున్నది. చాల మండలములందు గతకత్తరము వ్యాధులు ప్రబలియుండుటవలన, యాధ్యమవలన డబ్బుపుట్టక బడు లిచ్చియెడల వసూలు కాదను భయముచే ప్రజలలో నొందోడులు యిచ్చి పుచ్చుకొనకపోవుట వలనను దానాలు చాల తగ్గియి నవి. బల్లారిమండలమునందు బెంచికోర్టు లేవిధమైన వనిని చేసియుండలేదు. పంచాయతీకోర్టులందలి లోపాల సమయము పాలకులు సంస్కరించి అవి ప్రజాకోయోగకరముగ కరిగియింపునట్లు చేయుదు రని తలచుచున్నాము.

స్త్రీస్వాతంత్ర్యము

క్రమత సంగ్రామ ఫలితముగ ఆంగ్ల దేశమున స్త్రీ స్వాతంత్ర్య ప్రతికూలశక్తు లన్నియు అంతము నొందినది. సంగ్రామ నిర్వహణమునకు స్త్రీల సహాయ మత్యవసరమైనది. స్త్రీలకునియోజకస్వాతంత్ర్యము మాత్రమే యిదివర కొసంగబడినది. కాని, ధీసంకన్నతయందును, కార్య సామర్థ్యమునందును, స్వనిష్ఠయములలో పురుషుల కెన్నటికిని తీసిపోని స్త్రీలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లభింపకుండగ విచారకరముగనే యుండెడిది. కాని, స్త్రీలు పార్లమెంటు సభ్యులుగ నుండవచ్చు నను నొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టవలయు నని యామధ్య కామన్సుభాలో గావింపబడిన తీర్మానము స్వాతంత్ర్యాభిలాషులకు సంతోషదాయకముగ నుండకపోదు. ఈ విషయమునకు 274 మంది అనుకూలముగను, 25 గురు మాత్రమే ప్రతికూలురుగ నుండిరి. భారత నారీమణులు గూడ తమ ఆంగ్ల సోదరీమణుల రీతి స్వాతంత్ర్య లభిత్తై కృషి సలిపి, నిజామితముల బడయుదురని విశ్వసించుచున్నారు.

స్త్రీ ని క్ష మా ర్త లు

హైకోర్టు సెలవులు:— నగరమున వివర్జరములు విశేషముగా నున్నందున హైకోర్టులోని ఆసజుదానాల విచారించుకావల, స్వామిభానుకోర్టుల రాబోవువార మంతయు మాడబడును.

సామానుల సుశిక్షము రద్దుచేయుబడుట:— పోర్టుట్రస్టువారు గిడ్డంగులలో నిలువయున్న సామానుల మీద విధించిన సుశిక్షమున కర ఫ్రాంసిస్ స్పింగుగారు రద్దుచేసి వారని తెలియచున్నది.

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజము:— దక్షిణహిందూదేశ బ్రహ్మసమాజమువారి మంత్రియైన శేష సాయంకాలము రింగులకు జరుగబోవు సభయందు స్వామి బ్రహ్మసంధ గారు ప్రాచీనముక్తికల మతమును గురించి ప్రావిడెన్సలో సభ్యునింతురు.

లండన్, ఆక్టోబరు 25:— హంగరీ రాజ్యాంగ సభ యందు ప్రధానమంత్రి ఇల్లు నడిచెను:— పరిస్థితులు కష్టముగ పరిణమించుచున్నవి. అన్ని పక్షములవారి ఆశయములకు సంబంధించిన ప్రభుత్వమును ఏర్పాటు చేయుటయునని రాజునకు నిశ్చయించెద ననిరి. ఎదురవచ్చు నాయుడుగని కాల్గోయ ప్రభువు ఈ క్రింది తంతివార్తను చెంది వినిపించిరి:— పూర్వములో నున్న గ్రాండు పటాలము చీల్చబడినది. ముఖ్యకట్టడములను ఆక్రమించుకొన్నవి. అధికారులను బట్టుకొనెను. రెయిలువైచు ను బట్టుకొనెను. యిసుపదారులను వాళన మొనర్చెను.

ఆస్ట్రీయనులతోటి ప్రత్యేకపు సంధి. లండన్, ఆక్టోబరు 25:— బుడాపెస్టునుండి ఇల్లు తంతివార్త వచ్చినది.— హంగరీయను సరిహద్దులలో జర్మనులు ఆజ్ఞాపకరమును స్థాపించుట కాపాడుచుండుటచే కాల్గోయ ప్రభువు గోరెనటు ఆస్ట్రీయనులతో ప్రత్యేకసంధి పాపగ నేరదని లోతు వాపునులో ప్రధానమంత్రి వెంటిగాను నుడివరి. ఆస్ట్రీ థంగరీ విజ్ఞాంగముల విల్పనుగారికి ప్రత్యుత్తరమున తయారుచేయుచున్నాడు.

రివిస్టాగులో పాంథిక సభ్యులనున్న ఛార్లీ వీని కలుగారు వెజునాలనుండి కమిషన్లైరి. ప్రజలందరును వీనిని సన్మానించిరి.

వియన్నాలో జరుగుట, హంగరీలు మూడుట. లండన్, ఆక్టోబరు 25:— హంగరీ ప్రజలను, జకులును తిండిలేక వియన్నాలో మలమలము లయిన్నారు. జకుల జాతీయసభను ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించినచో ఈ కష్టములను తొలగించెదవని వాదనము చేసిరి. కాన ప్రభుత్వము వారు దీనిని ఒప్పుకొనవలసి కచ్చునది తెలియచున్నది.

బ రో పా మ హా స ం గ్రా మ ము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లండు

సర్వదేశ సమ్యేళనము

లండన్, అక్టోబరు 24:—సర్వదేశ సమ్యేళనమును గూర్చి మిశ్రచందరితో ఒడంబడికలు చేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు యునైటెడ్ స్టేట్స్ లు వారితో గూడ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు దీనికి వివరములు తయారయినచో నవియు కానున్నవధిలో డేడ్ డేవిసుగారికి రాబట్ట నెలలు ప్రభువుగారు తెలియజేసిరి.

ఇవపదారుల కష్టములవలన శిశుకాలపు పంపెములు నిలుపుజేయబడినవి.

ప్రామ్మ

లండన్, అక్టోబరు 25:—పరాసు శివరములనుండి రూటరు విలేజుకు డిల్లు తంతి కంటివాడు:—డెబీసీ సేనాని ఓయిజు, సెర్రీడును ముందు కేసుటచే ఓయిజుదగ్గర నన్న శత్రువుల వెళ్ళుభాగముల బలకరముగ స్థానములు పట్టుపడునని వారికి భయముచున్నది. ఇయ్యది టాంకుబండ్లకు ఉపయోగకరముగ లేదు. 16 ప్రెజ్డెంట్ గమున శత్రువుల మొదటిపంక్తి అంతకు బట్టుకొనిరి. చీజి యగుటచే మట్టిడి అగిపోయినది.

బ్రిటిషు ముట్టసి మరల ప్రారంభముగుట

లండన్, అక్టోబరు 24:—సాంబ్రి-లీయిజు కాల్యమెల్ల నడుచుచుండగాను కందంతటను మట్టిడి మరలప్రారంభమైనది. వాల్ నీయన్ను కత్తరమున రెయిన్సుకు అడవియండి శత్రువులను తొలగించినారము. దిహెటరైవును బట్టుకొన్నారము టూక్నేదగ్గర యుద్ధము జరిగినది. గొప్పపంక్తు తనియు జరుగలేదు.

బందీలు, ఫిరంగులు వశమగుట

లండన్, అక్టోబరు 25:—గతరాత్రి బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి:—నిన్నటినుండి 7 కేలనుండి బట్టుకొన్నారము. 110 ఫిరంగులకూడ వశమైనవి. బూడెన్నీకురుట్లు పెద్దఫిరంగులను బట్టుకొన్నారము.

బ్రిటిషు విజయము

లండన్, అక్టోబరు 24:—బ్రిటిషు శివరములనుండి రూట డిల్లు తెలుపుచున్నాడు:—మేము పట్టుకొన్న బందీలు, ఫిరంగులకంటె నిన్నటిదినము 4-4 స్వయములు పోరినవిజయము చాల గొప్పది. వేల్ నీయన్ను కట్టిది ముట కంతో కాలము పట్టదు. వాతావరణము మాకునుకూలముగ నున్నయది. తూర్పు గాలిచే భూమి గట్టిపడుచున్నది.

15 పటాలములు బ్రిటిషువారి సేనలొక సేనని వోవా విలేజుకు తెలియజేసినవి.

హిందెంబర్లు పంక్తిని

మొదట విచ్ఛన్న మొనర్చినది బ్రిటిషు సైన్యము.

లండన్, అక్టోబరు 24:—హిందెంబర్లుపంక్తిని మొదట చీల్చి ఘోరదెంపిని బ్రిటిషు సైన్యమే యని మాన్యనగుట కానున్న సభలో హస్తగతానికి బరలొసంగిరి.

లండన్, అక్టోబరు 24:—పరాసులు ఇల్లు తెలుపుచున్నాడు:—ఓయిజుదగ్గరను గ్రాండు వెక్కి తూర్పుగ కాల్యము దాటివారము. శత్రుప్రతిమట్టుకు ప్రబలముగ నున్నను ఓయిజు సెర్రీడును మానేసెను తిప్ప పానములను నిలబెట్టుకొన్నది. సెర్రీడును కత్తరముగ నున్న యినుపదారి ప్రదేశమున గూడ తీవ్రముగ పోరాడెను.

లండన్, అక్టోబరు 25:—గతరాత్రి పరాసులు ఇల్లు తెలుపుచున్నాడు:—ఓయిజుదగ్గరను పోజయింటు లాంగు చాంపును కాల్యము దాటివారము. ఓయిజు, సెర్రీడును ముట్టిడి నల్లినారము. శత్రువోధ మంత ప్రబలముగ నున్నను ఓయిజు సెర్రీడును మానేసెను దక్షిణముగను, విల్లర్న-లీ-నెట కత్తరముగను చాలబరకు ముందు కేగినారము. దక్షిణభాగమున లాక్సెర్చి వివిగిన రస్తాను వెలును పాలముదగ్గర చేరివారము. కందలకొలది బందీలను పట్టుకొన్నారము.

లండన్, అక్టోబరు 24:—ఇటలీ వారిట్లు తెలుపుచున్నాడు:—సిసిలియా మాంటులో నున్న శత్రుస్థానములో పరాసులు చొరబడిరి. 780 మందిని బట్టుకొనిరి. ఆసిగ్రాకు దక్షిణముగ బ్రిటిషువారు ఆవుదగ్గర కందకములను దొమ్మి జేసిరి. 214 మందిని బందీలను బట్టుకొనిరి. ఆహు దక్షిణముగ నున్న చరియును దొమ్మి జేసి 100 మందిని పట్టుకొన్నారము.

లండన్, అక్టోబరు 24:—బ్రిటిషు పత్రికలు ఇల్లు తెలుపుచున్నవి. యుద్ధవారము మధ్యాహ్నము, సాయంత్రము వేలను సియన్ను దక్షిణరంగమున తీవ్రముగ యుద్ధము జరుగుచునే యుండెను. వేడిసేను అడవులనుండి శత్రువులను పోరాడెనారము. మూటల్లీ, స్వాల్సెస్సీ, బ్యూడిగ్నీ నులను బట్టుకొన్నారము. ఆవున స్థలముదగ్గర ఎకాటికి యనునది దగ్గర వందలను వాగ్దేవముగొన్నారము. సాయంత్రము శత్రువులు ప్రతిమద్దమును సల్పి వెడిసేనుకు ఎదురుగ శిశువుల సహాయముతో ప్రబలముగ ముట్టడించిరి కాని ప్రతిపాటులేక.

బ్రిటిషు వైమానిక యుద్ధము

లండన్, అక్టోబరు 25:—నార్తా ప్రవాక సంఘము వారిట్లు ప్రకటించిరి:—28 తేదీని ఇండియన్ ఫోర్స్ బొర్నాకు, సార్వత్రేకక్ యుద్ధవదారులమీదను కర్నూలును ముల మీదను భయంకరముగ పొంబులను బరపి నష్టములను కలుగ జేసినది. రిక్కి టన్నుల బొంబులను బరపినారము. మాక్ హీమురసానును కర్నూలునుములను కోలెలియిజు యినుప దారులను మేటుజు, స్వాల్సెస్సీ, మెయిన్స్ దగ్గరనున్న యినుప దారులను బొంబులతో యుంచెత్తి నష్టపరచినారము. ఒక విమానము కనిపించలేదు. ఇదివరకు నాశనమైనది గాక ఇంకొక విమానము కేలగూల్చినారము. మరొకటిని కాల్చి పనికిరాకుండగ జేసినారము.

17 శత్రువిమానములు నేలకూలుట.

లండన్, అక్టోబరు 25:—బ్రిటిషు వైమానిక సర్వము వారిట్లు తెలుపుచున్నాడు:—6 టన్నుల బొంబులను బరపినారము. 18 శత్రు విమానములను నేలకూల్చినారము. 4 గింటిని పనికిరాకుండగ పోరాడెనారము. 10 బ్రిటిషు విమానములు కనిపించుటలేదు.

అమెరికా

జర్మనుల సంధిలేఖ

ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారి ప్రత్యుత్తరము
వాషింగ్టన్, అక్టోబరు 24:—సిల్వర్స్ డండు రాయబారి ద్వారా జర్మనీవారికి అమెరికా కార్యదర్శి లాస్లింగు గారి లేఖను పంపి.

8-1-18 వ-తేదీని ఇటీవలను 27-9-18-వ తేదీని ముఖ్యముగను ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు నుడివిన ఏర్పాటులకు జర్మనులు సంపూర్ణగా సంగీకరించుటచేతను జర్మనులు విషయములను చర్చింపగోరుటచేతను అట్లు చర్చింపగోరువారింతవరకు యుద్ధమునకు కారణమును నిర్వాహమును నగు నెరంకులుగా కారణవిస్తాడుబహుజన జర్మను ప్రతిపక్షిధులగు బాల్ఫోర్ గల మంత్రిగల జర్మనులు సప్తముగ తెలుపుటలకును జర్మను సేనలు సమప్రయత్నము భూప్రదేశమును గూడ భూతుకములను సహజనని వారు స్వప్రపంచములను తాత్కాలిక విరామమును గూర్చి మిశ్రచందరితో ప్రెసిడెంటు గారా లోబించుట కందనము కలిగినది. జర్మనులు మరల యుద్ధమునకుగడంగుటకు వీలులేకుండుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేయుటకు మిశ్రచందరి కనుకూలము కలుగుపట్టితే తాత్కాలిక విరామమున కంగీకరింపబడునని మరయొక సారి స్పష్టపరుచుచున్నాడు. గాననిందులకు మిశ్రచందరి వారంగీకరించిన వారైనచో కోర్కొగులు సమావేశమై ఆయా ప్రదేశముల ప్రజలకు సౌఖ్యప్రదములగు మరతుల నాయా ప్రదేశముల దొరతనములకు త్వరలో తెలుపదగును. అట్టి తాత్కాలిక విరామపు మరతులకు జర్మను లంగీకరించుటచే వారి సద్భావమునకు మొదటి నిదర్శనమగును. దానిమీదనే ముందు చర్య యంతయు నాధారపడియుండును.

కారణము.

ఇట్లపూర్వపు మరతులకు కోరుటకుగల యావశ్యకతనుగూర్చి సప్తముగను భారాశముగను తెలుపుట భార్యకలక్షణము. ఈనెల 20 వ తేదీని జర్మనీ విదేశమంత్రి (వాసి)న లేఖయందు నూచింపబడిన రాజకీయ సంబంధములగు మార్పులు ముఖ్యములుగానే కనబడుచున్నవి గాని జర్మను ప్రజలకు సంపూర్ణముగ బాల్ఫోర్ గు ప్రభుత్వమేగొడి డిల్లు సప్తము కాలేదు. ప్రస్తుతము చేయబడిన మార్పులైన మరల రద్దుచేయబడ వనుట కాధార మేమియును కనబడదు. ప్రస్తుతమున్న విషయశీతి ఆంతర్యమును వారు బాగుగా గ్రహించిట్లు తోచదు. ఇకముందు యుద్ధములు జర్మను ప్రజల ఆజ్ఞాపకము జరుపబడదన్నుగాని ఈ యుద్ధము మాత్రమే జరుపబడలేదనుట స్పష్టము. మనవిప్పుడు దీని గురించి మాత్రమే ఆలోచించుచున్నాము. జర్మను ప్రజలకు సామ్రాజ్య సైనికోద్యోగులవై నధికారమేమియును లేదు. ప్రమాద చక్రవర్తికే సంపూర్ణాధికారమింకను గలదు. గాన నిర్ధారణాధికార మింకను రహస్యారంభముల వశముననే యున్నది.

జర్మను నిరంకుశత్వము

ఇప్పుడు మరుగుమాటలవలన లాభములేదు. మనము లోని మాట ఎదజేసారికి కష్టముగనుండెను. సప్తముగా తెలుపుటయే లాభకారియగును. ఇంతవరకు యుద్ధమును సాగించిన జర్మను నిరంకుశాధికారుల మాటల నే జిలేము చాయను గూడ బిక్రయింపవలెను. కాన సంధినిగూర్చి చర్చింప వలసినచో మాటలకాననములప్రకారము జేకాధికారమును బడసిన జర్మను ప్రజాప్రతినిధులతోనే గాని మరి ఎవ్వరితోడను అమెరికావారు చర్చింపవలెను. అట్లుగాక యిక ముందుగాని యిప్పుడుగాని జర్మనునిరంకుశత్వంతోనే చర్చింపవలసి వచ్చినచో ముందుగా వారు సంపూర్ణముగా లొంగిపోవలెనయే మేము కోరుటవిధి. ఇట్టి ముఖ్యవిషయమునకు సప్తముగ తెలుపకుండ దాచిన లాభములేదు. కాన మిరు మరల నామాటలకు విశ్వసింతురని నమ్మినను.

(సం) రాబర్టు లాస్లింగు.

లండన్, అక్టోబరు 18:—పూర్వపు అధివేశముల మంత్రి క్రియరు వాషింగ్టన్ లో నుండుముల మంత్రిగ నియమించబడరిని తెలియచున్నయది.

ప్రెసిడెంటు ప్రత్యుత్తరమును జేసుట మార్చించుట

లండన్, అక్టోబరు 24:—విషయమునుండి తంతి యిట్లు వచ్చినది:—అట్టియులకు విల్సన్ గా గుంపిన లేఖ, జరులకు అడవిమిత నుదమును కలుగజేసిరి. వీరిపును జనుప్రభుత్వమును గోరుచున్నాడు. ప్రేమకండి మాంగరి సేనలు ఎరలివలల యునని గూడ కోరుచున్నాడు.

జర్మనీతో ప్రత్యేకపు లేఖలు.

లండన్, అక్టోబరు 25:—యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారింత వరకు ప్రత్యేకముగ జర్మనులతో గాయవారులను జరిపిరి. ఇకమీదట మిశ్రచందరి వారును, యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారును కలసి కార్యవారములన్నిటిని నిర్వహించెదరు.

టూల్గను

శత్రువులు వెనుకకు తిరుగవలసినవచ్చుట

లండన్, అక్టోబరు 24:—సర్వము పత్రికలు ఇల్లు తెలుపుచున్నవి:—రహస్యరంగమున శత్రువులను వెనుకకు మరలన బల జేసినారము. మొదటానికి బడెనుగ దాటివారము. ఉత్తరముభాగము యందు కేగినారము. 800 మందిని బట్టుకొనిరి. రహస్యరంగము దంతటను శత్రువులు వెనుకకు పోవుచున్నాడు.

లండన్, అక్టోబరు 25:—తూర్పు రంగముండి పరాసులు ఇల్లు తెలుపుచున్నాడు. పరాసు సేనలు సెగోటియోలో ప్రవేశించినవి. తూర్పున లాజంగు స్టాల్సెన్ దగ్గర శత్రువోధమును ప్రతిపాతి మొనర్చిరి. సుకాను మ్యాసిపును బట్టుకొనిరి. సివాచెట్ గ్రామమునుమాడ వశపరుచుకొనిరి. 800 మందిని బట్టుకొనిరి. రహస్యరంగము దంతటను శత్రువులు వెనుకకు పోవుచున్నాడు.

ఇటలీ

లండన్, అక్టోబరు 25:—నిన్నటిదినము ఇటలీ శివరములనుండి రూటరు విలేజుకు తంతివాడు:—నార్తా వరణము అనుకూలముగనున్న ఇటలీరంగమున లాభకరముగ నుండదన్ను.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

విలేఖరులు విలేఖనము:— ప్రకటించబడునట్లు చింతించి నిలిచియున్నాము. — సమాధానము.

I ఆంధ్రదేశీయవిద్యాలయము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాధానము:

అయ్యో, ఇన్నామనే ప్రయత్నములకు ఫలితముగా మన నెల్లూరు పట్టణమును ఇప్పటికిని దేశీయవిద్యాలయము కట్టి రూపము దాల్చినది. ఇది సహజముగా, ఇచ్చట సామాన్యవిద్యార్థులకు పాఠశాలలు కూడ నేర్పబడును. ఈ విద్యాలయమును పోషించుటకు ముఖ్యముగా మనల్లా వాడిగనుక, రాబోవు దీపావళియందు, ఆయాముని ప్రజలు గ్రామములలో వాడకొని చందాలు వసూలుచేసి వాడే రీతికి పంపబడినదనిగా ప్రార్థించుచున్నాను. గతసంవత్సరము దీపావళి చందాలనిచ్చియు సమాజము సహాయము చేసియు మాయద్వయమునకు తోడ్పడిన మహానీయులకు ఆశీర్వాదములను నున్నాను.

నెల్లూరు ఓరుగంటి వేంకటసుబ్బయ్య ఆస్థానము 24. ఆంధ్రదేశీయవిద్యాలయ కార్యదర్శి.

II ధర్మసభలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాధానము:

అయ్యో, మనదేశములో దేవాదాయములను, ధర్మాదాయములను (జనగా దేవాలయములు, ధర్మసభలు, ధర్మశాలలు, ధర్మశాలలు మొదలగునవి) తగురీతిని నిర్వహించి బడయించుట పెక్కుమందికి తెలిసిన విషయమే. ఈవిషయమున నెల్లూరు గ్రామములలోను పంతులు గారిని నున్న మహాకార్యమునకు తోడ్పడుటకు అవసరమునట్టి వానిని నిర్వహించుటకు వానిని తగురీతిని నడుపుటకు ప్రయత్నములు జరుపుటకు ప్రతిభావంతులు, మండలమునకును ఆంధ్రదేశమున కంతయును ధర్మసభలను ఏర్పాటు అవసరము. ఇట్టి ధర్మసభ మనతాలూకాను, కైకలూరుతాలూకాను సుదక్షిణ ఒకటి స్థాపించు నిమిత్తము ఈనెల 21 వ తేదీ గురువారము సాయంత్రము 4 గంటలకు గుడివాడ ధర్మసభ కాల భవనమును గుడివాడ, కైకలూరు తాలూకాలలోని ప్రజలసభ భవనము గాన తామందము విచ్చేసి ధర్మసంరక్షణకు తోడ్పడఁ బ్రార్థింతులు.

గుడివాడ గూడూరి రామచంద్రరావు.

III నీటిపనులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాధానము:

అయ్యో, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరుజిల్లాలలో నీటి కన్ను విధించుటకుగలది కొంతమువారు 18-1-18 తేదీన నె 25వ రోజు ప్రయత్నించిన ఉత్తర్యాయమున చచ్చిపోయి ఓరుగల్లు గాన అతలాకు పుట్టినట్లుగా వై మూడుజిల్లాలలో నున్న అనుభవజ్ఞులగు కొందఱుభూస్వాములు ముందు నెల 10 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయము 7 గంటల మొదలు రెండుగంటలము వలూరుపురమున గూడుటకు నిర్ణయించబడినది. కావున ఆ వాటిమండలములకు పోయి పేటలో నున్న మోతే వేంకటస్వామిగారి సుప్రసాదము చేరుటకు గోరుచున్నాము. మోతే సోదరులు ఆ ప్రతిభావంతు ఆతిథ్య మిచ్చి సమ్మానింతురు.

సభకు దయచేయువారు జూరితాలూకాలలోని నాలుగు గట్టు మొట్టు తెల్లగ్రామముల యొక్కయు, నాలుగుజిల్లాల గ్రామములయొక్కయు, రీసెట్ మొట్టు అయ్యు డిగ్గాలు రెవెన్యూ గూడ తీసికొని రాగోరుచున్నాము. అవి ప్రతి తాలూకా అధికారులకు వెలసకొనును.

సభకు తప్పక దయచేయగోరెదము. మోచర్ల రామచంద్రరావు. ఏలూరు డివిజను సమాధానము. మోతే గంగరాజు, ఏలూరు. విన్నపము జమీందార్ అందు ఆస్థానము 24 కొల్లూరునకు రైతుల సమాధానము.

IV విషయము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాధానము:

అయ్యో, ప్రస్తుతము దేశముదంతము 'ఇంపు' అయినా 'ఇప్పు' అయినా వ్యాపించి కలగజేయుచున్న వస్తువులను, పల్లెలలో కుటుంబములు వాడవలసిన దున్నవ నీవ్యాధికి ప్రతిమ తెలిసికొనవలయును. ఇందులకు కారణము ప్రజలు ఈ వ్యాధికి బంధు లేదని నమ్ముటయే. ఈ సమయములో దేశ సేవా తత్వము చాల కృషి చేయవలసియున్నది. 'నైపు' బీదలపై కనికరముగా యుచియుగా సంపాదించి చేయవలెను. సేవాసంఘము లేర్పడి నున్నందున దీనిగా పనిచేయుటకు.

'ఉసుభక్తి' కలె మోక్షియిని సేవ చేయుటకు పురో న్యుజీనా యత్నము మా గ్రామమును సభగానించి ఈ జ్వరముగల మై దివ్యముగా తెలిపి విశిష్ట ప్రారంభించితిమి. బీదలకు ముగి బిదికముగా నిచ్చుచుంటిమి. ఈ తరుణములో గ్రంథాలయములు చాల శ్రద్ధ వహించవలెనని ప్రార్థించు. తూ. చిత్తూరు. ఆ. రామకృష్ణ శాస్త్రి, 28-ఆస్థానము. శ్రీ సరస్వతీలయము.

V సమాధానము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాధానము:

అయ్యో, గోదావరి జిల్లా సామంతములకు నడిమి దల్లియు, నలు ఓరుగల్లును గోదావరి నదియందు గాన భార్య 20 తేదీ ఆదివారం రాత్రి 8 గంటలవేళ సమాధానమును ముఖములేక తన కట్టుచీరమీదకు కిరసవాయిలు పోసికొని ఆస్తి భూమి కన్ను గానించుకొని మోకాలు మొదలు ఉబి భాగము మొత్తమును దగ్ధము చేయవలసి యున్నది. 6 గంటలకు ఆస్తి దగ్ధమవుతుంటే మరణించినది. సుబ్బరత్న తనకు వాటి 9 కంటల పెద్దమనిషియైనా వచ్చి నప్పటికి టూపేట్ల గుసూస్తూ మొక్కలాల రాధా రావుగారి వలన వై సంగతి వినిరి. పాప మా మరణించిన యంతకుంటే వయస్సు 16 సంవత్సరములు. ఆమెకు భర్త తప్ప మరెవరయిన దగ్ధరవాడు చావున లేదు. ఆమె తన భర్తవలన ముఖములేక యిట్లు గానించుకొని వారవచ్చి యా వాణ్ణి చూచి అందులకు. కొంత భావము పొందుచున్నది. తనకు మందులు మొదలగునవి అక్కరలేదనియు, ఇటువల బతుకు కంటే చాడే మేలనియు చెప్పుచు రాత్రి తెల్లవాల్కు బాధ నొంది యుదయమున పరలోకము లాలయ్యెను.

సామంతములకు ఒకమాసరి ఆస్థానము 21

VI ప్రజల కష్టవిషయములు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాధానము:

అయ్యో, గత ఆదివారము జరిగిన ప్రాంతాధికార సభలో ప్రాంతమున కమిటీలో ఆసరియిన శ్రీరామకృష్ణ శాస్త్రి గారుం దేవాదాయ కోశా అప్పారావు నాయకులు బి. ఎ. వి. ఎ. గారు నెలవిచ్చిరి. శాస్త్రి గారు చేసిన మహోదయము మాము మేధావులకు ముఖములు. వారు దెబ్బ తీసారట; నెల్లూరు లలో నికమిను ప్రజల కష్టములను గ్రామసమయము వారికి తెలియవలెను. ఆస్తి గ్రామమున వారికి ప్రాంతాధికారి కలె పత్తులను ముఖములకు కట్టు వాముచుచ్చి దేవత కలెయనుబట్టి వారకు తెలిసెను, రెండు రోజులకుండి యువకు నాయకులుగా నుండెను. కృత్రిమబట్టి ప్రాంతాధికారి లయి యున్నాడు. నాయకులుగా కలె తాలూకా వాడుగునునా. తమ్ముడు బి. ఎ. వి. ఎ. కృష్ణము కాకివాడ కలె కృష్ణాధికారి పనికి కుదురుకొని యున్నాడు. అప్పారావు గారు ముగిసినట్లుగా మేధావులను ప్రాంతాధికారి. రెండువారముల పర్యంతమున, ఒక కష్టమయ్యెను చావచంద్రాపురము లోను ప్రాంతాధికారియైనా. ఇప్పుడు ప్రాంతాధికారిగోదావరి మామయలన లేచుటకు విశేష కాలమును చాడే నివారా గించుచున్నట్లు కలెమకుచున్నది. ప్రాంతాధికారి గారికి ఈ నాయకుల గారి గ్రామప్రజలమీద యున్నంత అభిమానము తన సర్వస్వమును మోక్షి చేయునట్లు భారసోసి, దాని ప్రతిష్ఠను గైకొని చేకూర్చుకొనె శాస్త్రి గారు లేకపోయినా? అప్పారావు నాయకుల గారికి ఎప్పుడయినను ఒక జిల్లా ముసఫీ రావచ్చును. శాస్త్రి గారి కట్టి ఆశలైనను ఉండవే ఉండవురా! "బరంపురం."

VII దీపావళి వంతు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాధానము:

అయ్యో, దీపావళి వంతు దగ్ధము వచ్చుచున్నది. బందరునందలి ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాలలకు అందుకై ఎదురు చూచుచున్నాము. కళాశాల పోషకాధ్యక్షులు దీపావళి పోషక ఆంధ్రదేశమునందలి ఖిత్తులు వసూలుచేసి పంపించుట ఆచారమై యున్నది. క్రిందటి సంవత్సరము ఆంధ్రదేశము నందలి వివిధ ప్రదేశములకుండి వాదాపు రెండువేల రూప్యములు వసూలుచేసి పంపబడినవి. వస్తు పట్టణములో ప్రత్యేకముగ ఆంధ్ర దేశీయముల కళాశాలలకు రెండువేల రూపాయలు వసూలు చేసి పంపిరి. మొత్తము నాలుగువేల రూపాయలు దీపావళి వంతుగ పోషక కళాశాలలకు గాన జరు చేయబడినవి. ఈ పనుల్ని మింకను ఆంధ్రము ఎక్కడగ చేయవలసి యున్నది. దేశములోని ప్రతిపట్టణమునందు ప్రతి పల్లెయందును దీపావళి పోషక ప్రాంతాధికారులను. క్రిందటి సంవత్సరము మారు 90 గ్రామములకుండి మాత్రమే వసూలుచేయుచున్నది. ఈవిధ గొప్పవారుకు కొద్ది వారుకు ధనికులకు పేదలకు ఒక ఒక కళాశాలకు ఒకే భారముకలెను ఎవరో కొందరిమీదనే పడ నగరము లేదు. ప్రతి గ్రామములోని విద్యార్థి ముఖము ఆ పుణ్యమున ఇంటికి కిరికి కావల దగ్ధరవాది మండలరథము గ్రామము చేరి చావుచూడ సలపరెను. ఈ విషయము ఆంధ్ర దేశమునందలి చాలమంది గ్రంథాలయములకు క్రిందటి సంతకర్తము సహాయము చేసి యుండిరి ఈ సంవత్సర మింతయములు ఇవమడింప వలయును. దీపావళి పోషక కళాశాలలకు కళ్యాణదాయము క్రింద మారవలసి యున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రయత్నము చేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈ సంవత్సరము కళాశాల పోషకములను వరి కొందరు స్నేహితులను కొన్ని పట్టణముల దగ్గరించి అచ్చటి దేశాభిమానులకు తోడ్పడ విశ్వమునుకొని యున్నారని ప్రాయోగము సంకల్పించు చున్నాను. వారు 28-29 తారీఖుల బయలు పడి ఈ క్రింది వివరించిన ప్రకారము ఆయా గ్రామములకు వెళ్లుచు గాన అచ్చటివారందరకు మామ సహాయము చేయగలరులకు ప్రార్థించు చున్నాను.

చిల్లరిగ శ్రీరామరావుగారు—ఏలూరు; పెండ్యాల ముఖ్యమంత్రి శాస్త్రి గారు బరహంపురం పట్టణము; కోన సీతారామరావు గారు నంద్యాల కర్నూలు; వారణాసి వేంకట ముఖ్యమంత్రి గారు. రాజమహేంద్రవరం; పత్తి రామకృష్ణ రావు గారు విశాఖపట్టణం, విజయనగరం; బుక్కపట్నం నర సింహాచారిగారు నర్సాపురం పాలకొల్లు; వేమూరి నారాయణ మూర్తిగారు ఎలమంచిలి, ఆకాపల్లి, తుని; ఈరంకి వేంకట శాస్త్రి గారు రామచంద్రపురం; తాడేపల్లి సరమచంద్రగారు అనులాపురం రాజోలు; చెరుకువాడ నరసింహంగారు లెజ వాడ; జేతులపల్లి స్వామిశాస్త్రి గారు నెల్లూరు; చెరుకువాడ నరసింహారావుగారు, పుతాశ్రీ రామశాస్త్రి గారు చెన్న పట్టణం బందరు, కోన సీతారామరావు.

ii ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాధానము:

అయ్యో, జాతీయ విద్యార్థి కలెనుకొని యుకొను ప్రత్యేకముగ హాస్టలింగులను పంపెను. దేశములను విదేశములు నకు ప్రయత్నించుచు జాతీయ విద్యార్థి కలెనుకొని సుప్రముగ నిరూపించుచున్నాను. జాతీయ విద్యార్థి కలెనుకొని ఆ విద్యార్థి కలెనుకొని మున్నగు వా రేర్పడి యున్నాడు. ఆంధ్ర దేశమున జాతీయ విద్యార్థి కలెనుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాలల పోషించుటకు హాస్టలింగులను పంపెను. ఇందులకు ప్రతి సంవత్సరము దీపావళి ఆంధ్రదేశమునందలి ఖిత్తులకు కృత్రిమ గ్రామము కొన్ని పట్టణములకుండి జరుగుచున్నది. ఇపు డాంధ్ర దేశమున ప్రతి గ్రామమును భారతావరము అనుకొనియున్నది చెప్పవచ్చును. భారతావర కార్యదర్శి కృష్ణా శాస్త్రి వేంకటాచార్యుల చేరి సర్వసంకల్పము ఖిత్తులకు జరుగుచున్నది. ప్రకృతి భావమున అనుకొని గ్రామములను పట్టణములను ఖిత్తుల సేవించి కళాశాలల పోషించి ఆంధ్రము; ఆకావరమును బడయుచు గాక యిది కోరుచున్నాను. సోపానములకు యువకులు దొరకక సోపానములకు లగు నాయకుల ప్రాంతాధికారి పూర్తి గానుండెను. కర్నూరు నాటి జాతీయ కళాశాల యొందుచున్న మహా ప్రాంతాధికారి వారులకు తాగుగా బోధించును. ఎన్నటికైన భారతదేశము నందలి రెండునది జాతీయవిద్యార్థి యగును గాన జాతీయవిద్యార్థి కలెనికి ప్రజలు చాలవీక్షతో పనిచేయవలెను. చెన్న పుర సోదరులనుండి నిరుదీనలెనే ఈ పత్తియును శ్రద్ధ వహించు రని వచ్చెదను. జే. కే.

బొంబాయి రాష్ట్రము:—ఈ రాష్ట్రమున నన్నిగ్రామములందును వివక్షమునకులన ప్రాణనష్టముచేయుచున్నది. నగరములలో వైద్యులచేయము పెంపొందే దొంగతనము. గ్రామములలో వైద్యులు కొరత. మందులు లభింపవు. రోగిని చికిత్స చేయము లేకుండుట. గ్రామములలో ముఖ్యముగా 100 కి 10,20 రెండు కొచ్చుగా ప్రాణనష్టము కలుగుచున్నది. కొన్ని గ్రామములలో గ్రామవాసులందఱు వ్యాధిగ్రస్తులుగా నున్నారని గుజరాతు, కతివారు ధక్కునలలో నీరీతిగా నున్నది.

బొంబాయి వాణిజ్యసంఘమువారు గాజీకు సంస్కరణముల పట్ల నిన్ను సాయంకాలము ఆభిప్రాయమును తెలిపిరి. ఇండియా కేశపు ప్రభుత్వమువారికి జేరివిషయములలో సంపూర్ణ అధికారముండకలయునని సంఘమువారి ఆభిప్రాయము. ప్రభుత్వమునం దేమిగ్రామము మార్పులు చేయటం జేకాభ్యుదయమున కెంతయు నష్టమని వాద్యధినిశ్చయము. రాష్ట్రప్రభుత్వములలో గలగు మార్పులను చాలవఱకు నామోదించిరి. కాని కొకాధికారియు ప్రజావ్యక్తియు చేయుట ప్రకృతియు తగినది సంఘమువారి విశ్వాసము.

ఈమధ్య కాకినాడ స్వరాజ్యసమితియొక్క సాంఘికవికాస యగ్నిరాల న్యాయాధికారి రావుపంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది. అందు రాబోవు సంవత్సరము సమితి కార్యముల నిర్వహించుటకు దర్బా వెంకటయ్యగారు ఆధ్యక్షులు అగును. పాఠశాల వేంకటరామయ్య ఎల్లాజోన్యాల వేంకటేశ్వర్లుగారు కార్యదర్శి అగునని నిశ్చయమైనది. వాతీయ వారమున సమితి కమిటీని ఏర్పాటు చేసి ధనములో నగము బందరు వాతీయ కళాశాలకును మిగిలినది వాతీయ విద్యాసంఘము వారికిని ఇచ్చుటకు సభలో తీర్మానింపబడినది.

వాతావరణ సితి

1918 సం॥ అక్టోబరు 26-వ తేదీ శనివారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అక్టోబరు 24 గంటలలో	అక్టోబరు 25 గంటలలో	అక్టోబరు 26 గంటలలో	అక్టోబరు 27 గంటలలో	అక్టోబరు 28 గంటలలో
గోపాలపూరు	90.2	69.8	...	80.70	88.28
వాతేరు	88.4	78.2	...	18.42	29.97
కాకినాడ *	92.5	71.4	...	22.24	29.91
బందరు	91.4	70.8	...	28.42	31.25
గుంటూరు	94.9	71.0	...	19.87	28.65
నెల్లూరు	98.4	74.0	...	8.71	19.64
మద్రాసు *	92.1	68.8	...	14.67	26.10
హైదరాబాదు *	92.1	68.8	...	17.51	29.01
అనంతపురము	98.5	65.9	...	12.78	21.14
బళ్లారి	95.1	67.5	...	10.75	17.05
కర్నూలు *	95.2	66.4	...	18.05	28.80
కడప *	97.5	70.8	...	12.68	25.05
రెంగుళూరు	86.5	69.7	...	22.75	30.25
నెల్లూరు *	94.0	65.6	...	16.61	30.08
నీలము *	97.1	67.2	...	15.48	33.28
కోయంబూరు *	92.4	68.2	...	9.72	15.02

వాతేరు మొదల పాగరదేవులవరకు వాయుభారము కొంచెముగను బర్మాప్రాంతమునందు ఒక మోక్షరగను హెచ్చునని. వైయరురేవునం దని క్లిష్టమి. దానికి ఈకార్యమునందు వాయుభారమునందు కొద్దిగ తగ్గుదల కనిపించుచున్నది. అది పశ్చిమమునకునుచున్నది. అందుకలన బర్మాయందు ఈదర గాతీవీచి వజ్రులుపట్టుచున్నవి. వైయరు దీవులందు ఈదర గాతీ వీచుచున్నది. అక్కడెప్పుడు ఈ ప్రాంతమునందు మంద ముగ వాయువు వీచుచున్నది. రాజధానియందు సర్వత్ర వాయువు ప్రచురు తప్పియో ముడిముగనో వీచుచున్నది. 9డిగ్రీల వాడును కడపవేది యొక్క కు నున్నది. రాత్రివేది ఆదిగ్రీల వరు తక్కిన. వాయువు అక్కడికి వీచుచున్నది. దక్షిణపు చిహ్నము తప్ప వజ్రులేదు. క్రిందవాయువు 2 దుర్బలవర్షము పడినది. కొన్ని తిరువనంతి పురుషులందు జడలు పడినవి.

చక్కనియెడల కాయుచున్నది. 24 గంటలవరకు నల్లె యుండవచ్చును. వైయరు రేవు యొద్ద కలిగిన వాయుభారపు తగ్గుదల పదివరకు వ్యాపించియెడల—ఇప్పుడట్లే జరుగుచున్నది—దక్షిణమునందు వర్షముపడవచ్చును. ఈకార్యముగ వ్యాపించియెడల మాచ్చేమియు కలుగదు.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వృత్తాంతములు

భారతదేశ ప్రతికా ప్రతినిధులు గత సోమవారమునాడు ఎడింబరో నగరమునకు వెళ్లిన తెలియుచున్నది.

అనిలిసెంటు గారు నవంబరు 2, 3 తేదీలలో గుంటూరుకు వెళ్లి స్వరాజ్యసమితి సాంఘికవికాససభకు ఆధ్యక్షత వహించెదరు.

బొంబాయి గవర్నరుగారి సతీతలకము విల్లింగ్టను క్రెడ్లింగారు గోవాశ్రీల యువయోగార్థ వెంకటమిరము నిర్వహించుటకు నిశ్చయించినారు.

బరంపురము నివాసులు రావుసాహెబు ఏ. పి. పాత్రోగారు మితవాదుల సభకు చెన్నరాజధాని పక్షమున సంయుక్త కార్యదర్శిగా నియోజింపబడిరి.

మైసూరు మహారాజుగారు ఈ నెలఖగన కాశీక్షేత్రమునకు వెళ్లి హిందూ విశ్వవిద్యాలయ పక్షమున జరుగు న్నారకసభకు ఆధ్యక్షత వహించురు.

మదనపల్లెలో జ్వరముల బాధ విశేషముగా నుండుట వల్ల వస్తుగ్రామ శ్రీ ఎలిమెంటరీ పాఠశాల నవంబరు నెల 4-వ తేదీవరకు మూయబడినది.

వివజ్వరము ధిల్లీ:—ధిల్లీలో వివజ్వరము హెచ్చుగా నుండుటవలన నవట నవంబరులో జరుగవలసిన సంస్థాపాధి పతుల సభ నిలుపబడినది.

పట్టణసహకారసంఘసభ:—రంగూనులో 25వ తేదీన మొదటి సారి వైసభాసమావేశము రంగూను కళాశాలలో జరిగినది. చాలమంది వచ్చిరి.

జేయమహాజనసభాధ్యక్షులకు మదనమోహన మాలగ్య గారు తినివారని బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆభిలభారతీయసంఘమువారికి నూచించుచున్నారు.

శాస్త్రమున జనసంఘము:—మోలెట్లో నీసభ జరిగినది. జేవాలయధ్యక్షుల ప్రతినిధులను గూర్చి చర్చింపబడినది. రాజధానికి విక్రీయముగ తెలుపబడినది. రాజకీయములు చర్చింపబడలేదు.

గోదావరి జిల్లాకలెక్టరు రైసుగారు నవంబరు మాసా రంభమున ఉపకారి వేతనము పుచ్చుకొందురు వారిస్థానే జ్యోతిర్లింగరాయగారు వందలాది కారులుగ నియోజింపబడు రని తెలియుచున్నది.

ఇద్దరుబంగాలీలు మూడువందల పవర్ల లవకలిగి నగలు చేయుచున్నారని అనమానముతో జేతరత్తకళాసమయక్రింద చార్జీ చేయబడిరి. వారినికలకత్తా వెనెడెంపీ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి కేరియొకనికి రూ 150 లు జరిమానా విధించిరి.

దాక్టరు అచ్యుతరావు పంతులుగారు రెంగుళూరు నందు మొన్నటిరాత్రి కీర్తిశేఖరై నారు. వీరి కీర్తి సామర్థ్యములచే మైసూరు ప్రభుత్వమువారి ప్రధాన వైద్యాధికారియైన రాష్ట్రీయసంఘ క్షేమ వ్యాపించి ప్రజల నాశముచేయుచున్న పురుష వీరంతయు సేవచేసి కీర్తికాయలైరి.

మైసూరు పాలభటసంఘమువారు రాష్ట్రీయ వ్యాపించియున్న వివజ్వరముచే వీడితులైన వారికి సేవచేయుట కెంతయో గహాయము చేయుచున్నారు. మహారాజు, మహారాజుగారు సంఘముచేయు సేవకెంతయు సంతసించి దానికి పోషకులుగను ఆధ్యక్షులుగ నుండుట కామోదము చూపినారు.

మొన్న 21 వ-తేదీ రాజమహేంద్రవరమునందు పుర పాలకుల్యసంఘమునందు ఖాళీచేసిన సభ్యుల నియోజనమునకుగాను జరిగిన ఎన్నికలలో గజ్జల్లి రామచంద్రారావుగారు ఓరుగంటి వేంకట సుబ్బారావుగారు కేలూరి వేంకటరామయ్యగారు నువ్వురపు అప్పలస్వామిగారు రంధి అప్పల స్వామిగారు జయశీలు రై నారు.

అనేక సంవత్సరములు వానియంబడిలోని ఇస్లామియా విద్యాలయమునకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నుండి క్రెడ్లితము ఉపకారివేతనము పుచ్చుకొనిన మహమ్మదీయ విద్యావేత్తలు మహమ్మదు ఇబ్రహీము క్వరాశీ లి. ఏ ఎల్. టి గారు వివజ్వరవీడితులై మొన్నరాత్రి హైదరాబాదునందు పరలోక గతులైన వివట కెంతయు చింతించుచున్నాము.

కలకత్తా తంతికార్యాలయములోని ఆంగ్లో యిండియను యువోగ్యులు కొందరు బొంబాయినుండి మార్వాడి కర్తవ్యులకు తంతిచేయబడిన ప్రతిఫలం రవాణాచేయబడకముందే ఇతరులకు చెప్పినందున పోలీసువారు డివోగ్యులను అరెస్టు చేసిరి. డిఫ్యూటీ కమిషనరు సాగారు గురువారమునాడు వారిని విచారణజేసి వాయిదా చేసిరి.

మాల్యును ప్రాంతమునుండి వచ్చిన ఇరువురు పురుషులు రంగూను పువీధులలో తిరుగుచుండగా, నెరలో అకస్మాత్తుగా వారిపై బడి కొట్టిరి ఒకడు తక్షణమే మరణించెను. ఇంకొకనికి బలమైన గాయములు తగిలి ప్రకృతము నైద్యాలయమునందు చికిత్స నొందుచున్నాడు. హంతకుల జాడలేమియు తెలియలేదు.

కాంగ్రెసు లీడు గాయభారములు అంగ్లభూమి కలిగి అచ్చటి ప్రజలకు నునదేశిస్తోతుల నిజేదించ నీయకుండ అడ్డు వెట్టినందులకు ప్రభుత్వమువారిచ్యును నిరసించుచు బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు నిన్న సమావేశమై తీర్మానముచేసి వానిని ప్రధానమంత్రిగారికి ముట్టాగుగారికి బంపిరి.

పూవా నగరమున నెలకొల్పబడిన భండారుకరు సంస్కృత పరిశోధనాలయమునకు దొంతనమువారు దక్కను కలకాల గ్రంథాలయములోని సంస్కృతవాక్యప్రతుల నన్నిటిని విచ్చివేసిరి. సంస్కృతగ్రంథముల పరిశోధించి నూతన విషయముల కనుకొనుటకు పరిశోధనా లయమున పనులు జరుగుచున్నవి.

రంగూను జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు బర్మాసాంఘిక సేవా సంఘ సభ్యులు ఎం. ఆర్. బూమిని, మెహతా, ఎన్. పి. మూర్తి, ఎం. కేశవరావుగారు ఓడలమీద సరకుల నెగుమతి చేయుటకు నిరాకరించిన కులీవాండ్లను ప్రోత్సహ పరిచి రని జేతరత్తక కళాసమయక్రింద వారిమీద నేర మోపించి రెండు సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధించిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు తెచ్చిన నేరము అన్యాయ మైనదయ్యె నిర్దోషుల మనియు, కేశవరావుగారు ముక్కు గుమ్మరాయిలు రంగూను ముఖ్య వ్యా యాధిపతులకు అపీలుచేసిరి. అపీలుత్సరలో విచారణకాగలదు. కలకత్తాలోని ముద్రసిద్ధస్థాయివాడు చి శ్రరంజనదాసుగారు మద్రాయిలపక్షమున పనిచేయుటగురంగూనుకు వెళ్లుచున్నాడు.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 స్థాపితము. హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి.

నిలవసాము 70,00,000 రూపాయలు
ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 కోట్ల

రూపాయలు.

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను, ఎంపావమెంటు భీమానిన్న సురక్షితముగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసీదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు వచ్చుక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయే, గాక పాలిసీదారునికి అకాల మరణ మగునేని అతని కుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. క్షరముగ ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల సౌకర్యముగు మార్గము. (672)

Applicatons are invited from respectable Telugu knowing gentlemen for the post of a Travelling agent for the Telugu districts. Most favourable terms to those who can give guarantee of business.

Apply to:—
P. V. Subramonier,
Ag. Branch Secretary.
Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Central Powers

President Wilson's Reply.

Germany's Surrender Demanded.
No Armistice without Surrender.

LONDON, October 24.
WASHINGTON.—The Secretary of State has forwarded through the Swiss Charge D'affaires the following reply to Germany's note—"Having received the solemn and explicit assurance of the German Government that it unreservedly accepts the terms of peace laid down in his address to the Congress of the United States on the eighth of January 1918 and the principles enunciated in his subsequent addresses, particularly the address of the 27th of September, and that it desires to discuss the details of their application and that this wish and purpose emanate not from those who have hitherto dictated German policy and conducted the present war on Germany's behalf, but from ministers who speak for the majority of the Reichstag and for an overwhelming majority of the German people, and having received also the explicit promise of the present German government that the humane rules of civilised warfare will be observed both on land and sea by the German armed forces, the President of the United States feels that he cannot decline to take up, with the governments with which the government of the United States is associated, the question of an armistice. He deems it his duty to say again however that the only armistice he would feel justified in submitting for consideration would be one which should leave the United States and the Powers associated with her in a position to enforce any arrangements that may be entered into and to make a renewal of hostilities on the part of Germany impossible. The President has therefore transmitted his correspondence with the present German authorities to the governments with which the government of the United States is associated as a belligerent, with the suggestion that if those governments are disposed to effect a peace upon the terms and principles indicated, their military advisers and the military advisers of the United States be asked to submit to the governments associated against Germany the necessary terms for such an armistice as will fully protect the interests of the peoples involved and ensure to the associated governments the unrestricted power to safeguard and enforce the details of the peace to which the German government has agreed, provided they deem such an armistice possible from the military point of view. Should such terms of armistice be suggested, their acceptance by Germany will afford the best concrete evidence of her unequivocal acceptance of the terms and principles of peace from which the whole action proceeds.

Reasons for Safeguards Demanded.

The President would deem himself lacking in candour did he not point out to the frankest possible terms the reason why extraordinary safeguards must be demanded. Significant and important as the constitutional changes seem to be which are spoken of by the German Foreign Secretary in his note of the 20th of October, it does not appear that the principle of a Government responsible to the German people has yet been fully worked out, or that any guarantee either exist or be in contemplation that the alterations of the principle and practice now partially agreed upon will be permanent.

Moreover it does not appear that the heart of the present difficulty has been reached. It may be that future wars have been brought under the control of the German people but the present war has not been, and it is with the present war that we are dealing. It is evident that the German people have no means of commanding the acquiescence of the military authorities of the empire in the popular will, that the power of the King of Prussia to control the policy of the empire is unimpaired, that the determining initiative still remains with those who have hitherto been the masters of Germany.

German Autocracy Unhappily Worthy.

Feeling that the whole peace of the world depends now on plain speaking and straightforward action, the President deems it his duty to say, without any attempt to soften what may seem harsh words, that the nations of the world do not and cannot trust the words of those who have hitherto been the masters of German policy, and to point out once more that in concluding peace and attempting to undo the infinite injuries and injustices of this war, the Government of the United States cannot deal with any but the veritable representatives of the German people who have been accused of a genuine constitutional standing as the real rulers of Germany. If it must deal with the military masters and the monarchical autocrats of Germany now or if it is likely to have to deal with them later in regard to the international obligations of the German empire, it must demand not peace negotiations but surrender. Nothing can be gained by leaving this essential thing unsaid.—Accept, Sir, the renewed assurances of my high consideration.

(Signed) ROBERT LANSING.

Separate Dealing With Germany Finished.

LONDON, October 25.
WASHINGTON.—It is emphasised in official and diplomatic circles that Dr. Wilson's note means that the United States has finished with separate dealings with the German authorities and future announcements will be of the United States and the Allied Governments acting in concert.

Separate Austrian Peace.

Impossible With the Allies.

LONDON, October 25.
AMSTERDAM.—A telegram from Budapest states that in the Lower House the Premier Wekerle stated that Karolyi's demand for separate peace was

impossible as the Germans were protecting danger points on the Hungarian frontiers. The Austro-Hungarian Foreign Minister was framing a reply to Mr. Wilson's.

Hungarian Situation.

Military Revolution.

LONDON, October 25.
BALE.—Speaking in the Hungarian Chamber the Premier said.—The situation was becoming increasingly difficult and that he would propose to the King that he should form a Government representative of all parties. The Opposition Leader Count Karolyi read a telegram announcing that a Croat Regiment at Fiume had disarmed the militia, occupied the principal buildings, captured the authorities, seized the Railway Station and destroyed the lines.

A Socialist Member Released.

LONDON, October 25.
AMSTERDAM.—A Socialist Member of the Reichstag Herr Liebknecht has been released from imprisonment. He was greeted by cheering crowds.

Czechs Overjoyed at President's Reply.

LONDON, October 25.
AMSTERDAM.—A Telegram from Vienna states that Dr. Wilson's note to Austria has overjoyed the Czechs who have now demanded the establishment of Czech Government and the withdrawal of the Hungarian troops from Prague.

Czechs and Hungarians Starving Vienna.

LONDON, October 25.
It is possible that Vienna Food Famine, in regard to which the "Frankfurter Zeitung" describes the systematic starvation of Vienna and the German Territory of Austria by Czech and Hungarians, will compel the Government to recognise the Czech National Council as the Czechs have promised help if the Council is recognised.

Great Britain

Harmony as Regards War Aims.

LONDON, October 24.
In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that harmony existed between the United States and other Associated Governments as regards war aims.

League of Nations.

Detailed Scheme to be Drafted.

LONDON, October 24.
Replying in the House of Commons to Mr. David Davies, Lord Robert Cecil stated that the Government were trying to reach an agreement with the Allies and the United States which would enable a detailed scheme for a League of Nations to be drafted.

British Army's Proud Distinction.

First to Break Hindenburg Line.

LONDON, October 24.
Replying to Mr. Houston in the House of Commons, Mr. Macpherson confirmed the fact that the proud distinction of being the first to break the Hindenburg line belonged to the British Army. (Cheers.)

Winter Racing Prohibited.

LONDON, October 24.
Owing to railway difficulties the Government has prohibited winter racing.

General

LONDON, October 18.
HAGUE.—It is officially announced that M. Cramer, Ex-Minister of Colonies, has been appointed Duty Minister in Washington.

LONDON, October 25.
Reuter's correspondent at the Italian headquarters wiring yesterday says: Liveliness on the Italian front is likely to produce developments if the weather holds.

Western Front

LONDON, October 25.—12 55 A.M.
In last night's communique Marshal Haig says. We extended our battlefront this morning northwards as far as the Scheldt at Thiat. Along the whole battlefront between Sambre Canal and the Scheldt we have overcome enemy's resistance. Our advance continued and there was hard fighting in a number of places. On the right the Sixth Division reached the eastern edge of the Bois Leveque and captured Ora. Northwards thereof we are approaching the western outskirts of Mortal Forest and have captured Ribersart. In the right centre of attack we continued to advance successfully in the neighbourhood of Le Quesnoy and captured Poix Du Nord and Les Taileries and made progress beyond them towards Englefontaine. The thirty-seventh Division captured Ghisignies after a sharp struggle and the enemy are defending determinedly the crossings of Esallion and thereabouts. We secured crossings at Beaudignies which are in our possession. Here vigorous resistance was overcome by New Zealanders who in the locality captured a number of batteries including heavies. The English on the left centre captured Ruesnes and are within a short distance of Le Quesnoy. Valenciennes railway northward of this village. Heavy fighting occurred on the high ground northward of Bermerion which we hold also in the neighbourhood of Vendebies-Sur-Ezillon. Enemy is still resisting in the latter village. English and Scottish on the left forced crossings of Esallion river between Verchies and Thaint and gained high ground eastward. The Fourth Division after hard fighting captured Verchies and Mouchaux.

The fifty-first division on the left cleared the enemy from the east bank of the river and advanced to the Western outskirts of Maing in the face of heavy machinegun fire. Hostile resistance was particularly stubborn in this sector. Severe casualties have been inflicted on the enemy. In the course of operations we have captured since October 23rd over seven thousand prisoners and over a hundred guns. We have reached the general line of Sambre Oise canal due eastwards of the Cateau western edge of Mortal Forest, neighbourhood of Le Quesnoy, Vendebies Str, Esallion and Scheldt Canal at Maing. We progressed locally and took prisoners in Valenciennes Tournai sector.

LONDON, October 25.—2 40 A.M.
The Belgian communique says.—Enemy late yesterday attacked our line in the northern parts of Desprivation Canal. Several assaulting columns supported by violent artillery fire attempted to debauch by Troubuis Moerwaizen and Blagerhoek but were repulsed with heavy loss.

LONDON, October 25.
Reuter's correspondent at the French headquarters wiring yesterday says: General Detheney's advance between Oise and Serre threatens to take in the rear the enemy's powerful position based on the Oise which is impassable for tanks. The whole of the enemy's first line has been captured on a front of sixteen miles. Darkness interrupted the attack.

British Aerial Activity.

Factories and Railways Heavily Attacked.

LONDON, October 25.
The Press Bureau announces.—The Independent Force on the night of October 23rd heavily and successfully attacked the factories and railways at Burbach and Saarbrücken dropping five and a half tons of bombs. We also attacked with good results the chemical factories at Mannheim, the railways at Coblenz, and Metz Sablon and near Mainz. One aeroplane has not been located. In addition to enemy machines reported destroyed in yesterday's communique, we brought down one and shot two down out of control.

Seventeen Enemy Machines Felled.

LONDON, October 25.
A British aviation communique says.—We dropped six tons of bombs, brought down thirteen aeroplanes and drove down four out of control. Ten British machines are missing.

British Attack Resumed.

LONDON, October 24, 1 20 P.M.
The attack was resumed on the whole front this morning between the Sambre Oise Canal and the Scheldt. Northward of Valenciennes we cleared the enemy from the Katsmes forest, captured Thierbauxerie and then determined local fighting occurred westward of Tournai without material change in the situation.

Prisoners and Guns Captured.

LONDON, October 25, 12 55 A.M.
Last night's British communique says.—Since yesterday morning we have captured seven thousand prisoners and over a hundred guns. The New Zealanders have captured a number of batteries including some heavies in the neighbourhood of Beaudignies.

The British Victory.

LONDON, October 24.
Reuter's correspondent at British headquarters wiring today says.—Yesterday's victory by the Third and Fourth British armies is infinitely greater than is expressed by the big hauls of prisoners and guns. It is merely a question of time before Valenciennes is isolated. The weather is favouring us. The east wind is drying the ground.

Fifteen Divisions Opposed British.

LONDON, October 24.
PARIS.—The correspondent of Hava's agency says that fifteen divisions opposed the British yesterday.

LONDON, October 25, 1 40 A.M.
Last night's French communique says.—On the Oise front we crossed the canal Poitte Longchamps. Between Oise and Serre we attacked and made a big advance in spite of resistance south of Oigny and Stabulite and north of Villers-Le-Sec. On the right we reached Giffers Cheverria Road at Ferrière farm taking several hundred prisoners.

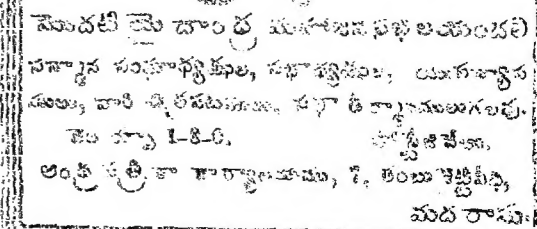
Salonika Front

Enemy Forced to Retreat.

LONDON, October 24.
A Serbian official communique says.—We forced the enemy to retreat on the Rishai front and on west to the west of the Morava river advancing northwards. We took three hundred prisoners.

LONDON, October 25.—1 40 A.M.
The French Eastern Communique says.—The French troops entered Negotin further east the Serbians broke enemy resistance on Razing State and captured Mosta Mersa and the village of Chevak taking three hundred prisoners. Enemy is retreating along the whole front.

On Wednesday night the Calcutta Police arrested two Anglo-Indian employees of the Central Telegraph Office. It is understood that the men have been charged with supplying false figures of cotton at Bombay which were telegraphed to the telegraph offices to certain Marwaris before the figures were authoritatively announced, thereby affecting the market price in Calcutta. The accused was placed before Mr. Shaw Deputy Commissioner on Thursday morning and a further enquiry has been ordered.—A. P.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు

క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచితేదు,
ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు,
భేదులుగావు, దినము కాతగిన
కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము
గ అయ్యేలాగున గర్భ శోధన
గావించును.

1 పౌను, 1 పౌను సీసాలు
సీసా 1-8 వెల
రు. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జరు గారి

లీవరు టానిక్.

పైత్యమునకు మంచిమందు.
రోగులకు సంభవించు తల
నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన క్షా
యవలన గలుగు బాధలకును,
అలవలకును, ఆకలిబాధకును,
వికాసవిహీనతకును అరోచిత
కును, తల తిరుగుటకును, విసు
గునకును, అజీర్ణ భేదినిమంచిది.
సీసా వెల రు. 1-8-0.

కుల్ హా ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి
నను వెంట్రుకలను తక్షణమే
మినమినలాడు నెలుపుగా గాని
గోధుమరంగుగా గాని మార్పు
గలదు. స దోష లి త ము
శాశ్వతము.

ఈ సౌల్యార్థక డై పిట్టె 1-8
రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. జి. సిక్స్ అండు కో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక వేరునుదాహరించ గోరెదము

368

AWARDED
GOLD MEDAL

490

IN THE
BARODA EXHIBITION
For its Sweet Lasting & Delightful Smell

TO

THE WORLD-RENOVED
OTTO PARASTAN (REGD.)

Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card.
2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR

PARASTAN HAIR OIL (REGD)

Free from mineral oils. Best for the Hair.

Prize Re. 1, and Postage Extra.

ample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.

No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమునకు మరకము
మందు పుష్పకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పత్రికము లేదు. పిచికారీ
మున్నగు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. రుచ్య
మైన మా మలయచందనము ఎటువు
రెలుపు, పచ్చో ఆను మాడు విధముల
పెగోగమును మూడుపూటలలో మార్చును. డబ్బీ 1-8 2-0-0

గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

అమృతార్థ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమునుకల్గిచేసి పిర్మమును హెచ్చిం
చి బలమును కలిగించి యుష్ణోమనము చేసి కఠి కాని
మంటల పోగొట్టును. మెదడును చుట్టచేసి శరీరమునకు
జీజును కలిగింనును. దీర్ఘక్షయ, భేదము, కలహాపి, పి
యామ్యుకొప్ప మొదలగువానిని తత్పక నివారించును.

(219) ఆర్థశాన డబ్బీ 1-8 రు. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మునోకంకర్ గోపిండ్రి,
అలంకరిగ్రామ కౌమధామం, 187, బ్రాహ్మ ముఖాను.

మీ కవనరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తులను గురించియు,
ఉక్కు, ఇనువవాసములు, వంపులు వంపులుగ పంచబడిన రేకులు కోణములుగా
నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గుఱించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసందర్భముల నెలవో
నాలోచించవలసింది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి
వంతినే వానిని పాపాలములో పరధరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

మీలా వస్తులు... **డి రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ**

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 5555 రు,

389

మదరాసు

(వై కామ్యూనికేషన్ గోడవస్తువులు ఈ వత్రిక వేరు కూడ నుదహరించ గోరుచున్నారు.)

విజ్ఞానచంద్రికా పరివత్
బహుమానముల ననేకములను గడించిన
శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి
గ్రంథములు.

అ మృ త వ లి

అత్యంతమైన నవల. నవరసము లాలకుచుండును.
వెల 1-4-0.

బు ద చ రి త ము

అవతారపును డగు నీతనిచిత్ర మిక్కిలి మనోహర
ముగ రచించబడినది. చక్కనిచిత్రే. మంచి అచ్చు వెల 0-8-0.
చిరునామా: ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలమును,
తంబాకెట్టి వీధి, మదరాసు.

దీ పా వ లి త్వ ర లో
సమీపించుచున్నది.

బజారులో ధరలు విపరీతముగా పెరుగు
చున్నందున, ఆ శా భాగ ము కలుగకుండ
మీకు కావలసిన ధోవతులకు అంగవస్త్ర
ములకు, చీరలకు దరఖాస్తును వెంటనే
పంపుకొని ముందుగా బాగ్ర తీపడుడు. ధరల
వివరముల వట్టి కోరువానికి పంపబడును.

స్వదేశీ యిండస్ట్రీయల్స్
962 లిమిటెడ్, కంజీవరం.

301 పాశ్చాత్య వేంటటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకానుయూత కస్తూరిమాత్ర ల విశ్వదైనను
ప రి కిం పు డు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించ
బడుచున్నది.

ఇండియానా మూత్రమే కాక; బర్మా, సిలీకా,
మలియన్టీస్, గోవా, ఫీజి, విరెండీ, ఈస్ట్రాఫ్రికా, మున్నగు
ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించి
చున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకానుయూత" కన్నా
మూత్రల సీసా మీ యింటు నున్న యెదల, మాటికి డైయ్యల
సమయమును, నిరీక్షించి, మొదలెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

కిరీటము, కిరీవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము,
జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి,
బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము,
చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియూ
ననేక రోగములను, ఈ సిద్ధాంతముతో నేననచో వాస్తవ్యముగా
పోయి గుఱుము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు సువయోగక
రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యోవధములను
తయారు చేయుచుండురు.

రిజిస్టరైన యావ్యాపార గురువులు, ప్రతి సీసాను
గును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపాపవస్త్రము, ప్రతిసీసాలో గూని
యుండును. 260 మూత్రలన్న సీసా కిలీబా లు,
మూత్రమే.

8 సీసాలు లోకానాం తెప్పించుకొని
ఉపాల ఖర్చుకోకరి మా 1-8-0
12. సీసా లోకానాం కొని 2-12-0
25. సీసా లోకానాం కొని 5-0-0

సమస్త రోగములకు మాత్రమే అయ్యెల్ల
జీయ సిద్ధాంతములు కొరకును.

చూడము: శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మదరాసు.